

Een onderzoek naar het gebruik van smartphones tijdens een Franse toets bij dyslectische leerlingen

LiO-onderzoek LVO-Frans

Onderzoeksverslag

Naam student: Abalo Tchalim Esse
Studentnummer: s1005142
Begeleiders: Floor van Renssen & Arend-Jan Zwarteveen
School: Windesheim
Stageschool: CS Vincent van Gogh, locatie Beilen
Datum: 11-04-2015

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1. Introductie	4
Hoofdstuk 2. Theoretisch kader	6
Hoofdstuk 3. Probleemstelling en onderzoeksvragen	11
Hoofdstuk 4. Onderzoeksopzet	13
Hoofdstuk 5. Resultaten	17
Hoofdstuk 6. Conclusie en discussie	30
Hoofdstuk 7. Reflectie	34
Hoofdstuk 8 Literatuurlijst	36
Bijlagen	37
Bijlage 1 Vragenlijst interview focusgroep	
Bijlage 2 Aantekening interview focusgroep	
Bijlage 3 Franse toetsen m.b.v. A-3 formaat	
Bijlage 4 Franse toetsen m.b.v. Kurzweil	
Bijlage 5 Franse toetsen m.b.v. smartphones	
Bijlage 6 Enquêtevragen m.b.v. 5-puntsschaal	
Bijlage 7 Schriftelijke enquête focusgroep	
Bijlage 8 Uitkomsten onderzoek t.b.v. de focusgroep	
Bijlage 9 Enquêtevragen aan de Franse docenten	
Bijlage 10 Verwerking resultaten deelvraag 1	
Bijlage 11 Verwerking resultaten deelvraag 2	
Bijlage 12 Verwerking resultaten deelvraag 3	
Bijlage 13 Beoordeling onderzoeksplan (e-mail bijlage)	

SAMENVATTING

Dit onderzoeksverslag beschrijft het onderzoek dat gedaan is onder dyslectische leerlingen binnen CSG Vincent van Gogh te Beilen. Hierbij zijn de effecten van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van dyslectische leerlingen tijdens Franse toetsen onderzocht.

Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding, relevantie en de context van het onderzoek dat eindigt met de probleemstelling: "In hoeverre wordt het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen positief gestimuleerd door het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets?"

Hoofdstuk 2 beschrijft het theoretisch kader waarbij eerdere onderzoeken belicht worden.

Hoofdstuk 3 beschrijft de onderzoeksvraag:

In hoeverre stimuleert het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets het zelfvertrouwen positief bij dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

Tevens staan hier de deelvragen beschreven:

1. Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?
2. Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?
3. Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

Hoofdstuk 4 beschrijft de onderzoeksopzet. De onderzoekspopulatie bestaat uit 5 dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha en twee Frans docenten. Als opzet is gekozen voor een kwalitatief onderzoek met wat kwantitatieve aspecten, waarbij een interview is gehouden met een focusgroep en schriftelijke vragenlijsten zijn afgenomen.

Hoofdstuk 5 beschrijft de resultaten, waarin beschreven staat dat het gebruik van de smartphone even hoog scoort op het zelfvertrouwen als het hulpmiddel Kurzweil op de computer en bijna net zo hoog als het gebruik van A-3 formaat papieren toetsen.

Hoofdstuk 6 beschrijft de conclusie, waarin naar voren komt dat uit het onderzoek is gebleken dat het gebruik van smartphones als hulpmiddel tijdens het maken van een Franse toets, niet tot nauwelijks een positief effect heeft op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen. Het hoofdstuk eindigt met een discussie waarin aanbevelingen gedaan worden.

HOOFDSTUK 1 INTRODUCTIE

§ 1.1 Aanleiding

Tijdens mijn stage viel mijn oog op de dyslectische leerlingen. Ik zag dat zij meer onzeker waren dan de andere leerlingen. Wanneer ik hen vroeg om een zin voor te lezen of een vraag stelde, vonden zij het lastig om een public antwoord te geven. Ook tijdens het afnemen van toetsen vielen zij me op, aangezien ze werken met aangepaste hulpmiddelen. Dyslectische leerlingen krijgen hun toets op A-3 formaat, de overige leerlingen op A-4 formaat. Bepaalde toetsen maken zij op de computer met het programma Kurzweil, wat betekent dat zij in het computerlokaal moeten plaatsnemen en niet bij de overige leerlingen de toets kunnen maken. Ik werd nieuwsgierig of er een verband zit in de wijze van het afnemen van toetsen ten opzichte van het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen.

§ 1.2 Relevantie

CS Vincent van Gogh Beilen wil graag mee gaan in de veranderingen met betrekking tot digitale didactiek. Zo zijn ze van plan een pilot te houden met het gebruik van iPads in de klas. Deze iPads zijn zo waar al aangeschaft, maar een gedegen onderbouwing en inzet ervan is nog onbekend. Enthousiasme is er zeker, maar de kennis over het gebruik en het effectief inzetten van de hulpmiddelen staat nog in de kinderschoenen. Praktijkonderzoek onder de leerlingen van de school, zal een goede bijdrage kunnen leveren in dit stadium van het gebruik van digitale didactiek. Dit onderzoek levert een bijdrage aan de docenten op het gebied van kennis over de effecten van het doelgericht inzetten van smartphones bij dyslectische leerlingen. Hier zal ik zelf in de praktijk als docent mijn eigen voordeel mee kunnen doen. De dyslectische leerlingen kunnen op hun beurt een bijdrage leveren aan het verbeteren van het bestaande dyslexiebeleid van de school.

§ 1.3 Context

CSG Vincent van Gogh Beilen stelt dat de schooltijd geen weg vol hindernissen mag zijn voor dyslectische leerlingen. Zij begeleiden dyslectische leerlingen en leren ze hun problemen zoveel mogelijk zelf op te lossen. Ze hebben daarbij recht op extra faciliteiten. Dyslectische leerlingen krijgen een dyslexiekaart waarop de voorgestelde maatregelen en hulpmiddelen zijn vastgelegd. Docenten worden op de hoogte gebracht van de individuele maatregelen voor de dyslectische leerlingen. Leerlingen met dyslexie kunnen gebruik maken van het programma Kurzweil. Het programma ondersteunt de leerlingen bij het lezen, schrijven en studeren. Deze methode geeft echter een extra belasting bij de docenten zoals extra tijd en inspanning bij de voorbereiding voor het afnemen van de toets en extra manschap tijdens het afnemen van de toets.

Twee keer per jaar organiseert de school een ouderavond voor ouders en kinderen met dyslexie. Ook de dyslectische leerlingen komen twee keer per jaar bij elkaar om over allerlei aspecten van dyslexie te praten. Ze kunnen dan ervaringen delen en tips uitwisselen.

§ 1.4 Voorlopige onderzoeksvraag

Vanuit mijn nieuwsgierigheid en de trend binnen Nederland en CSG Vincent van Gogh Beilen om te werken met digitale didactiek, kom ik tot de volgende probleemstelling:

In hoeverre wordt het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen positief gestimuleerd door het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets?

HOOFDSTUK 2 THEORETISCH KADER

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijf ik de belangrijkste inzichten uit de theorie, aansluitend bij mijn probleemstelling en onderzoeksvraag. Ik begin met een omschrijving van de kernbegrippen uit mijn onderzoek en sluit af met een conclusie.

§ 2.1 Kernbegrippen

Vanuit de probleemstelling binnen mijn onderzoek, zijn een aantal begrippen belangrijk en dus goed om deze vooraf stevig neer te zetten. Het gaat hierbij om de begrippen: dyslexie, digitale didactiek en de sociaal-emotionele ontwikkeling waarbij het zelfvertrouwen naar voren komt.

Dyslexie

Vanuit de literatuur kan ik me goed vinden in de heldere omschreven definitie door Tops & Boons (2013), waarin zij zeggen dat 'dyslexie een stoornis is die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau'.

De literatuur beschrijft dat er nog geen overeenstemming is onder de wetenschappers over de oorzaak van dyslexie. Als docenten en scholen, zijn we in de aanpak van dyslexie wat mij betreft dus bezig met 'symptoombestrijding': dyslectische leerlingen ondersteuning bieden bij de *gevolgen* van dyslexie.

Digitale didactiek

Dit is een relatief nieuw begrip in de onderwijskundige discussies. Er is nog onduidelijkheid over wat onder deze term kan worden verstaan (D'haese & Valcke, 2005). Uit losse gesprekken met lesgevers in het hoger onderwijs komt de volgende omschrijving als gemeenschappelijke noemer uit de bus: "Een digitale didactiek focust op het aanreiken van inzichten en handelingsplannen (strategieën) in het voorbereiden (plannen), realiseren en evalueren van (krachtige) elektronische leeromgevingen en het plannen, realiseren en evalueren van effectieve leerprocessen via e-learning". In dezelfde sfeer wordt ook digitaal leren omschreven: 'Leren in een e-learning-omgeving houdt in dat het leren van de student ondersteund wordt door een elektronische leeromgeving. Dit houdt in dat niet alleen de leerdoelen en de leerinhouden via elektronische weg worden aangeboden, maar dat ook de interactie met de docent/leraar en de medestudenten, inclusief de mogelijkheden voor (zelf)toetsing en feedback in hoofdzaak via deze elektronische weg gebeuren' (D'haese & Valcke, 2005).

Uit deze eerste begripsbepaling blijkt alvast dat de ICT-component ondergeschikt is aan de discussie over het vormgeven van leren en instructie. ICT wordt gepositioneerd als een (krachtige) tool om het onderwijs te faciliteren, te realiseren. Digitaal leren en een digitale didactiek worden niet a priori gelijkgesteld aan afstandsleren waarbij alles via elektronische weg wordt ondersteund. De aanpak in het hoger onderwijs weerspiegelt een *blended* vorm van onderwijs waarbij aanpakken die gebaseerd zijn op contactonderwijs worden gecombineerd en/of verrijkt met ICT-componenten (D'haese & Valcke, 2005).

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Sociaal-emotionele ontwikkeling (Vugt, 2007) is de ontwikkeling van:

1. hoe we met onszelf en de ander omgaan in verschillende situaties;
2. de kwaliteit van de relaties die we opbouwen;
3. het gevoelsmatig reageren op de omgang en opgebouwde relaties.

Het doel van de sociaal-emotionele ontwikkeling is dat we zo met elkaar omgaan dat je daar zelf overwegend positieve gevoelens bij ervaart en ook de ander(-en) met wie je omgaat; maar ook dat je eventuele negatieve gevoelens constructief kunt hanteren.

In deze ontwikkelingen spelen twee aspecten een rol. Je kunt handelen vanuit:

- a. jezelf (het Z-motief);
- b. de ander (het A-motief).

Beide motieven, die zowel positief als negatief kunnen zijn, moet je evenredig ontwikkelen wil je kunnen spreken van een harmonische persoonlijkheidsontwikkeling. De Z-kant en de A- kant van iemands persoonlijkheid doen een appel op kwaliteiten van een mens in zijn omgaan met zichzelf en de ander.

Deze kwaliteiten kun je vanuit verschillende invalshoeken (of dimensies) belichten:

1. een cognitieve dimensie. Deze heeft betrekking op zien, inzien, begrijpen en bedenken. Het gaat hier om: zelfkennis, zich kunnen verplaatsen in anderen, kunnen afstemmen op anderen en oplossingen in relatie tot zichzelf en anderen kunnen bedenken.
2. een gedragsdimensie. Deze heeft betrekking op het in de praktijk kunnen omgaan met zichzelf en anderen. Het gaat hier om: het in praktijk brengen van emotionele en sociale vaardigheden.
3. een belevings- en attitudedimensie. Deze heeft betrekking op hoe iemand zichzelf en anderen (en het andere) waardeert, op wat iemand bezielt om zich te gedragen zoals hij zich gedraagt. Het gaat hier om: zelfvertrouwen, vertrouwen in anderen, mentaliteit en opstelling, grondhouding en normen en waarden.

Vanuit deze motieven en dimensies kun je sociaal-emotionele ontwikkeling bekijken en beschrijven (Vugt, 2007).

	Z-motief	A-motief
Cognitieve dimensie	Denken ten aanzien van zichzelf Kun je naar jezelf kijken en over jezelf denken (hoe?)	Denken ten aanzien van de ander Kun je jezelf verplaatsen in een ander?
Gedragsdimensie	Doen ten aanzien van zichzelf Hoe uit je je gevoelens, hoe uit je wat je bezielt om je op een bepaalde wijze te gedragen, hoe profileer je jezelf en spreek je jezelf moed in?	Doen ten aanzien van de ander Kun je daadwerkelijk je sociale vaardigheden inzetten en realiseren (o.a. kunnen luisteren, kunnen kennismaken of een conflict kunnen oplossen)?
Belevings- en attitudedimensie	Basisveiligheid ten aanzien van zichzelf Heb je voldoende vertrouwen in jezelf, hoe ervaar en waardeer je jezelf?	Basisveiligheid ten aanzien van de ander Heb je voldoende vertrouwen in de ander om bijvoorbeeld een taak uit te voeren die een ander zinvol voor je acht, en heb je voldoende vertrouwen

		om die ander iets toe te vertrouwen?
--	--	--------------------------------------

§ 2.2 Theoretische inzichten

In de literatuur ben ik vervolgens gaan kijken naar de samenhang tussen bovenstaande, beschreven begrippen en het belang daarvan voor mijn praktijkonderzoek. Hieronder beschrijf ik de belangrijkste uitkomsten.

Uit onderzoek van (Humphrey & Mullins, 2002) en Hardenberg, Roetenberg & Kleintjens (2010) komt naar voren dat dyslexie negatieve effecten heeft op het zelfvertrouwen en het zelfconcept van kinderen. Daarnaast suggereren (Humphrey & Mullins, 2002) dat de problemen die kinderen ervaren door dyslexie, negatieve effecten hebben op de zelfontplooiing. Ook blijkt uit onderzoek dat kinderen met leerstoornissen een groot risico lopen om gepest te worden. Kinderen met lees- en schrijfproblematiek hebben tevens meer dan gebruikelijk last van (faal)angst.

Dyslexie is dus meer dan alleen een leerprobleem. Gezien de risico's voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, is het voor dyslectici van groot belang dat hun problemen vroegtijdig worden onderkend door middel van adequate diagnostiek. Ook is het van belang dat de juiste pedagogisch-didactische maatregelen worden getroffen. Dyslectische leerlingen moeten de mogelijkheid krijgen om onderwijs te volgen dat aansluit bij hun cognitieve functioneren.

Een aantal onderzoeksverslagen geven heel interessante uitkomsten weer die goed bruikbaar zijn voor mijn onderzoek.

Het onderzoek van Hardenberg, Roetenberg & Kleintjens (2010) laat zien dat door gebruik van ICT-hulpmiddelen:

- er een duidelijk positieve relatie is met lees- en spellingprestaties en met leerprestaties in verschillende vakken;
- er een positieve relatie waarneembaar is op het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen met dyslexie;
- de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen toe lijken te nemen;
- de zelfredzaamheid van de leerlingen verbetert;
- gevoelens van (faal)angst en somberheid lijken te verminderen;
- er minder problemen worden gerapporteerd op school, bij het maken van huiswerk en het volgen van de studie.

Voor mij zijn bovenstaande uitkomsten ontzettend waardevol. Als docent hecht ik heel veel waarde aan het creëren van een veilige leeromgeving. Hierin vind ik het belangrijk dat leerlingen zich vrij voelen om te leren leren. Uitproberen en fouten maken horen daar bij. Dyslectische leerlingen voelen zich hierin minder vrij en zijn minder zelfverzekerd, waardoor de leerprestaties achterblijven ten opzichte van de rest. Wanneer nu dus blijkt dat het gebruik van ICT-hulpmiddelen, zoals een simpele smartphone, grote effecten kan boeken op het zelfvertrouwen en daarmee de leerprestaties van dyslectische leerlingen, zou dat fantastisch zijn en reden voor verder onderzoek!

Het onderzoek van Fichten et al (2013) laat zien dat studenten met een leerstoornis significant minder verschillende soorten ICT gebruiken dan studenten zonder een leerstoornis.

Voor mijn onderzoek vind ik het van belang te achterhalen of er nog verschillen op te merken zijn in het gebruik van het alom bekende A-3 formaat, de smartphone en het

ICT-hulpmiddel Kurzweil dat op dit moment gebruikt wordt binnen CSG Vincent van Gogh Beilen. Daarnaast ben ik benieuwd waar de voorkeur ligt bij de dyslectische leerlingen en de reden daarvan.

Uit onderzoek van Schneps et al. (2013) is gebleken dat het gebruik van de e-reader de snelheid en het begrijpend lezen aanzienlijk verbeterde in vergelijking met traditionele presentaties op papier van de volgende individuen. Degenen die de meeste moeite hebben met het decoderen of efficiënt woorden lezen, lezen sneller met het gebruik van het apparaat evenzo degenen die moeite hebben met begrijpend lezen. Voorafgaand onderzoek heeft aangetoond dat korte zinnen het lezen vergemakkelijkt bij dyslectische leerlingen. Dit suggereert dat het gebruik van korte zinnen en niet het apparaat op zich, leidt tot de waargenomen voordelen. Er wordt gesteld dat deze bevindingen kunnen worden opgevat als een gevolg van visuele aandachttekort bij sommigen met dyslexie. Lange zinnen en overvolle teksten zorgen voor snelle oogbewegingen en zodoende wordt er onvoldoende aandacht geschonken aan de tekst die gelezen wordt. Korte zinnen, of meer spaties/regels tussen de zinnen, geven minder oogspanning, waardoor er meer aandacht komt voor de tekst en het begrijpen ervan door dyslectische leerlingen.

Bovenstaande is voor mijn onderzoek interessant, omdat het stelt dat niet het apparaat zoals bijvoorbeeld de smartphone op zich leidt tot de waargenomen voordelen, maar het gebruik van korte zinnen. In mijn onderzoek kan ik dit meenemen door een oefening te laten maken met verschillende ICT-hulpmiddelen waarbij zowel korte als lange zinnen worden gebruikt en de uitkomsten daarvan met elkaar vergelijk.

Uit de literatuur komt echter ook naar voren dat er op scholen nog veel moet gebeuren om de gunstige effecten van het gebruik van ICT-hulpmiddelen bij dyslectische leerlingen ten volle te kunnen benutten (Hardenberg, Roetenberg & Kleintjens, 2010). De ondersteuning van dyslectische leerlingen is echter een continue proces dat door maatschappelijke veranderingen om aanpassingen vraagt Henneman et al.(2013). Vier uitgangspunten zijn noodzakelijk om doelen te bereiken:

- de leerling staat centraal;
- de ondersteuning vereist een geïntegreerde aanpak;
- de ondersteuning vindt plaats gedurende de hele schoolloopbaan;
- de ondersteuning gaat uit van wat werkt bij de leerling en wat een zo groot mogelijk effect heeft (economisch principe).

§ 2.3 Conclusie

Dyslexie is dus meer dan alleen een leerprobleem. Gezien de risico's voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, is het voor dyslectici van groot belang dat hun problemen vroegtijdig worden onderkend door middel van adequate diagnostiek. Ook is het van belang dat de juiste pedagogisch-didactische maatregelen worden getroffen.

Dyslectische leerlingen moeten de mogelijkheid krijgen om onderwijs te volgen dat aansluit bij hun cognitieve functioneren.

Dit sluit naadloos aan op het dyslexiebeleid van CSG Vincent van Gogh Beilen waar mijn onderzoek plaatsvindt. Met mijn praktijkonderzoek kan ik naast bovenstaande uitkomsten uit de literatuur een bijdrage leveren aan CSG Vincent van Gogh Beilen die bezig is gegaan met het uitproberen van ICT-hulpmiddelen bij dyslectische leerlingen. Hoewel er veel lovende uitkomsten weergegeven zijn van het gebruik van ICT-hulpmiddelen bij dyslectische leerlingen, kan ik me vinden in het artikel van (Reid, Strnadová† & Cumming, 2013), waarin wordt gesteld dat applicaties voor mobiele technologieën studenten met dyslexie kunnen helpen met zelfvertrouwen in het

algemeen en specifieke vaardigheden zoals lezen, schrijven, spelling en organisatie, maar deze nog niet de traditionele leer- en leerstrategieën vervangen die een sterke wetenschappelijke basis hebben.

HOOFDSTUK 3 PROBLEEMSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijf ik mijn probleemstelling, doelstelling, hoofdvraag en deelvragen. Ik licht toe hoe ik tot de vragen gekomen ben en wat de samenhang is. Ook geef ik aan welke verwachtingen ik heb ten aanzien van de hoofdvraag en maak ik een koppeling naar de literatuur.

§ 3.1 Probleemstelling

Vanuit mijn stage heb ik geconstateerd dat leerlingen met dyslexie minder zelfverzekerd zijn in de lessen dan leerlingen zonder dyslexie. De literatuur bevestigt ten volle dat leerlingen met dyslexie meer kans hebben op sociaal-emotionele problemen, waaronder minder zelfvertrouwen en (faal)angst. Deze twee elementen komen terug bij het maken van een toets en in het geval van mijn vak, de Franse toetsen. De literatuur beschrijft ook dat het gebruik van ICT-hulpmiddelen een groot effect heeft op het bevorderen van het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen. Aangezien CSG Vincent van Gogh Beilen reeds gebruikt maakt van twee hulpmiddelen, namelijk het A-3 formaat en een ICT hulpmiddel in de vorm van het programma Kurzweil, ben ik benieuwd of het gebruik van de smartphone wat een opkomend ICT-hulpmiddel is binnen het onderwijs, een positief effect heeft op het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen tijdens het maken van een Franse toets. Zodoende kom ik tot de volgende probleemstelling:

In hoeverre wordt het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen positief gestimuleerd door het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets?

§ 3.2 Doelstelling

De literatuur beschrijft vele positieve effecten van het gebruik van ICT-hulpmiddelen bij dyslectische leerlingen. Dit wil ik graag zelf gaan toetsen in de praktijk. Daarnaast beschrijft CSG Vincent van Gogh Beilen op hun website dat het gebruik het programma Kurzweil een extra belasting geeft bij de docenten zoals extra tijd en inspanning bij de voorbereiding voor het afnemen van de toets en extra manschap tijdens het afnemen van de toets. Ik ben benieuwd hoe dit zich verhoudt ten opzichte van het gebruik van smartphones.

Met dit onderzoek wil ik dus inzicht krijgen in het effect op:

- het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen door het gebruik van smartphones tijdens het afnemen van een Franse toets;
- efficiënte begeleiding bij dyslectische leerlingen door het gebruik van smartphones tijdens het afnemen van een Franse toets.

§ 3.3 Hoofdvraag

De beschreven probleem- en doelstelling van dit onderzoek maken dat ik gekomen ben tot de volgende hoofdvraag:

In hoeverre stimuleert het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets het zelfvertrouwen positief bij dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

De beschreven literatuur en eerder gedane onderzoeken laten naar mijn mening hele aannemelijke resultaten zien. Mijn verwachting van dit praktijkonderzoek is dan ook dat mijn praktijkonderzoek en de uitkomsten van de literatuur met elkaar overeen

zullen komen. Ik ga er dus vanuit dat het gebruik van smartphones tijdens het afnemen van een Franse toets een positief effect zullen hebben op het zelfvertrouwen bij dyslectische leerlingen. Daarnaast verwacht ik dat het gebruik van smartphones een positief effect heeft op efficiënte leerlingbegeleiding ten opzichte van het programma Kurzweil. Dit verwacht ik, omdat de smartphone klassikaal kan worden afgenomen en er geen extra manschappen nodig zijn bij het afnemen van de toets.

§ 3.4 Deelvragen

Om meer zicht te krijgen op de beleving van de dyslectische leerlingen bij het gebruik van de smartphone tijdens een Franse toets, de wijze van inzetten van de smartphone en het daadwerkelijke effect ervan, maak ik gebruik van de onderstaande deelvragen.

Deelvragen:

1. Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?
2. Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?
3. Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

HOOFDSTUK 4 ONDERZOEKSOPZET

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijf ik welke onderzoeksopzet en welke instrumenten ik heb gekozen en leg ik uit waarom. Ik beschrijf hoe ik de onderzoeksvraag heb geoperationaliseerd en verwijs ik naar de meetinstrumenten. Daarbij geef ik aan hoe ik de instrumenten in de praktijk heb uitgevoerd en welke deelnemers bij het onderzoek betrokken waren.

§ 4.1 Soort onderzoek en populatie

Het onderzoek is een kwalitatief focusgroepsonderzoek met kwantitatieve aspecten. Ik heb gebruik gemaakt van een open onderzoeksvraag wat kwalitatieve gegevens opgeleverd heeft. Ik heb bij de meetinstrumenten ook gesloten vragen gesteld wat kwantitatieve gegevens opgeleverd heeft.

De onderzoekspopulatie bestaat uit de volgende personen:

- 2 dyslectische leerlingen uit klas 2Ha van CSG Vincent van Gogh Beilen.
- 3 dyslectische leerlingen uit klas 3Ha van CSG Vincent van Gogh Beilen.

§ 4.2 Meetinstrumenten

Per deelvraag beschrijf ik hieronder de gekozen werkwijze voor het verzamelen van de onderzoeksgegevens met de daarbij horende meetinstrumenten. De instrumenten zelf worden verwezen naar de bijlagen.

Hoofdvraag

In hoeverre stimuleert het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets het zelfvertrouwen positief bij dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

Om het begrip 'zelfvertrouwen' meetbaar te maken, heb ik er twee dimensies aan gegeven met bijpassende indicatoren die terugkomen in de meetinstrumenten, verwoord bij de deelvragen hieronder.

Begrip	Dimensies	Evt. Sub-dimensies	Indicatoren
Zelfvertrouwen	Gevoelswaarde		Vastberadenheid Positief zelfbeeld Acceptatie Zelfrespect/waardering (Vugt, 2007)
	Uitstraling		Zelfontplooiing Zelfstandigheid Stelligheid Vragen stellen Zelfverzekerd Assertiviteit Omgang met anderen (Hardenberg, Roetenberg & Kleintjens, 2010)

Deelvraag 1

Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?

Hierbij heb ik gekozen voor een gesprek met de focusgroep, bestaande uit de 2 dyslectische leerlingen uit klas 2Ha en de 3 dyslectische leerlingen uit klas 3Ha. Mijn keuze voor een focusgroep, is de reeks aan voordelen die het met zich meebrengt en naar mijn idee passend is bij een groep studenten dat kamt met dyslexie. Enkele voordelen: het is een natuurlijke manier van gegevens verzamelen waardoor de weerstand bij de respondenten minder groot is, het is minder inspannend voor de respondenten (ik schrijf, zij niet), ik zie en hoor als interviewer wat er gebeurt, ik kan wat ingewikkelder vragen stellen, ik kan corrigeren wanneer een vraag niet goed begrepen is en de respons is meestal groot.

De keuze voor beide klassen, is het beperkte aantal dyslectische leerlingen in één klas. Om toch met een gedegen uitkomst te komen, betrok ik beide klassen, zodat ik op een totaal van 5 dyslectici kwam en een mooi aantal vormde voor mijn focusgroep. Ik heb hen mondeling vragen (bijlage 1) gesteld over de wijze van de huidige begeleiding bij hun dyslexie en ieders persoonlijke mening daarover.

Het gesprek liet ik plaatsvinden in een veilige en vertrouwde omgeving: het computer lokaal waar normaliter werk met het programma Kurzweil.

Het tijdstip, een tussenuur, heb ik gepland in overleg met de desbetreffende leerlingen. Het gesprek nam 1 lesuur in beslag, zodat deelname aan dit onderzoek niet té veel extra belasting zou zijn voor de dyslectische leerlingen.

Zelf was ik bij dit gesprek de gespreksleider. Van te voren heb ik een onderwerpenlijst (bijlage 1) opgesteld om ervoor te zorgen dat deze punten aan bod zouden komen. Een bijkomend voordeel van het gesprek met deze focusgroep, was dat er onverwachte informatie naar voren kon komen. Tijdens dit gesprek heb ik aantekeningen (bijlage 2) gemaakt op het bord en nam ik het gesprek op beeld via een filmcamera (bijlage 3). Op deze wijze kon ik het gesprek verschillende keren nazien, is er geen informatie verloren gegaan en heb ik goed zicht gekregen op de non-verbale communicatie en onderlinge interacties. Hiermee droeg ik zorg voor valide en betrouwbare gegevens.

De Frans docenten die les geven aan de klassen 2Ha en 3Ha, heb ik bij dit onderdeel van het onderzoek betrokken door hun mening te vragen over het dyslexiebeleid en de begeleiding die zij daarin geven, door middel van een schriftelijke enquête (bijlage 9). Op deze manier kon ik de mening van de docenten met die van de leerlingen vergelijken.

Deelvraag 2

Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?

Op advies van de ICT'er binnen de school, heb ik alléén de betrokken dyslectische leerlingen en dus niet de gehele klas, de toets laten maken met de smartphone. De reden hiervoor was de dekking van de Wi-Fi verbinding binnen de school. Wanneer de gehele klas mee zou doen, was mogelijk de Wi-Fi verbinding niet optimaal en zou dit problemen kunnen gaan geven tijdens de toets.

De betrokken dyslectische leerlingen heb ik een Franse toets laten afnemen met de applicatie 'Socrative' op hun smartphone. Met deze applicatie kun je lesactiviteiten zoals woordjes aanleren, toetsen laten maken e.d. door middel van verschillende opdrachten. Hierbij kun je kiezen uit de kopjes: 'meerkeuzevragen', 'korte antwoorden'

en 'juist-onjuist-vragen'. De docent heeft de keuze om bestaande toetsen vanaf zijn computer te importeren in de applicatie, of hij kiest ervoor zelf een toets in de applicatie te schrijven. De applicatie Socrative is te downloaden op pc's, smartphones en tablets. Deze applicatie kent twee versies, namelijk een docentenversie en een leerlingenversie. Om de docentenversie van Socrative te kunnen downloaden, die je werkzaam te zijn op een school. Tijdens het aanmaken van een account wordt gevraagd naar referenties van de school waar je werkzaam bent en je eigen referenties als docent. Wanneer je een docentenversie van de applicatie Socrative aanmaakt, krijg je een inlognaam, wachtwoord en een persoonlijk nummer. Als leerling hoef je alleen naar de Socrative website of de online applicatiewinkel te gaan om de applicatie te downloaden. Voor verbinding met het account van de docent, voer je het docentnummer in. Hiermee krijgen de leerlingen toegang tot hun toets die verschijnt op hun smartphone. De docent bepaalt vooraf zelf wat hij/zij aan de leerlingen wil laten zien. Ook kan de docent kiezen om de leerlingen wel of juist niet elkaars antwoorden in te zien tijdens het maken van opdrachten en/of toetsen.

Mijn keuze voor het gebruik van een smartphone, is naar aanleiding van de onderzoeken van (Hardenberg, Roetenberg & Kleintjens, 2010) die stellen dat de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen toe lijken te nemen met behulp van ICT hulpmiddelen. Mijn keuze voor Socrative, is vanwege de positieve ervaring ermee van de Frans docent.

De leerlingen hebben met hun Frans docent al eens gewerkt met Socrative op hun smartphone. Dit was al even geleden. Om de leerlingen goed voor te bereiden op de toets, heb ik hen vooraf gevraagd of ze in het bezit zijn van een smartphone. Dit was het geval. Vervolgens heb ik hen de applicatie 'Socrative' laten downloaden op hun smartphone. Tijdens een oefen-les heb ik de dyslectische leerlingen uitleg gegeven over de applicatie en hen deze laten inzien. Tijdens een tweede oefen-les heb ik hen opdrachten laten maken op hun smartphone. Dit als voorbereiding op de werkelijke toets met behulp van smartphones.

Naast het maken van een Franse toets met behulp van de smartphone, heb ik tijdens het gesprek met de focusgroep, beschreven bij deelvraag 1, specifieke vragen (bijlage 1) gesteld over de manier waarop zij denken dat de smartphone doelgericht en effectief ingezet kan worden tijdens het afnemen van een Franse toets.

De Frans docenten die les geven aan de klassen 2Ha en 3Ha, heb ik bij dit deel van het onderzoek betrokken door hun mening te vragen over de inzet en het gebruik van smartphones in de les, door middel van een schriftelijke enquête (bijlage 9). Op deze manier kon ik de mening van de docenten met die van de leerlingen vergelijken.

Deelvraag 3

Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

Om het effect meetbaar en inzichtelijk te krijgen, heb ik de betrokken dyslectische leerlingen op 3 verschillende dagen een verschillende Franse toets laten afnemen met verschillende hulpmiddelen:

- Een Franse toets (bijlage 4) middels pen en papier op A-3 formaat.
- Een Franse toets (bijlage 5) met gebruik van het programma Kurzweil.

- Een Franse toets (bijlage 6) met het gebruik van smartphones.

Direct na afloop van de toetsen heb ik de leerlingen een papier (bijlage 7) gegeven met daarop een vraag over hun zelfvertrouwen tijdens de toets. Hiermee meet ik het zelfvertrouwen per verschillend hulpmiddel bij de deelnemende leerlingen. Hierbij heb ik gebruik gemaakt van een 5-puntsschaal (1 t/m 5), waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen.

De toetsen heb ik afgenomen op de locaties waar de toetsen normaliter afgenomen worden. Hiermee beoogde ik een zo natuurgetrouwe omgeving te creëren en daarmee een betrouwbare uitkomst. Dit betekende dat de toets met pen en papier op A-3 formaat in de klas gedaan kon worden waarbij de niet dyslectische leerlingen ook hun toets maakten. De toets met het programma Kurzweil is door de dyslectische leerlingen gedaan in het daarvoor bestemde computerlokaal. De toets met behulp van de smartphone is opnieuw klassikaal gedaan met alle leerlingen uit klas 2Ha dan wel 3Ha.

De uitkomsten van de toetsen en de schaalmetingen heb ik met elkaar vergeleken. Vervolgens heb ik een schriftelijke enquête (bijlage 8) afgenomen bij de deelgenomen leerlingen. Hierin heb ik specifieke vragen (bijlage 1) gesteld over de relatie tussen het zelfvertrouwen en de verschillende dyslexie-hulpmiddelen die gebruikt zijn tijdens het afnemen van de toetsen. Hierin heb ik de verschillende indicatoren, passende bij de twee dimensies van het begrip 'zelfvertrouwen' laten terugkomen. De uitkomsten van het onderzoek (bijlage 9) heb ik hen voorgelegd en gevraagd naar hun reacties daarop. Deze enquête heb ik afgenomen op een in samenspraak met de leerlingen gekozen moment. Hiermee heb ik beoogd rust en tijd in te bouwen, zodat de leerlingen werkelijk even tijd namen om de vragen te beantwoorden. De reden dat ik nu gekozen heb voor een schriftelijke enquête en niet nogmaals een gesprek met de focusgroep is, de beperkte opbrengst van het eerste gesprek met de focusgroep. Middels een schriftelijke enquête hoopte ik nu meer gegevens te verzamelen voor het kunnen beantwoorden van de onderzoeksvragen. Het voordeel hierbij is dat het wat anoniemer is en de respondenten mogelijk wat minder sociaal wenselijk zouden reageren.

De Frans docenten die les geven aan de klassen 2Ha en 3Ha, heb ik bij dit onderdeel van het onderzoek betrokken door afstemming te zoeken in het afnemen van de toetsen. De wijze van afname door middel van de verschillende hulpmiddelen en de data en tijdstippen heb ik met hen goed kunnen afstemmen.

HOOFDSTUK 5 RESULTATEN

Inleiding

In dit hoofdstuk geef ik per deelvraag de resultaten weer in tabellen en/of figuren. Daarbij geef ik ook een verslag die los te lezen is van de tabellen en figuren. Ik bespreek daarin de resultaten en wijs op verschillen en overeenkomsten. De resultaten van de verschillende meetinstrumenten vergelijk ik met elkaar. Het betreft in dit hoofdstuk een feitelijke weergave, dus nog geen analyse, van de verkregen onderzoeksgegevens. Per deelvraag beschrijf ik tevens kort het doorlopen proces en eventuele afwijkingen van het vooraf opgestelde plan.

§ 5.1 Deelvraag 1

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de resultaten op deelvraag 1: *“Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?”* Hieronder beschrijf ik eerst kort hoe het proces is verlopen bij het verkrijgen van de onderzoeksgegevens. Vervolgens geef ik een weergave van de producten die als resultaat naar voren zijn gekomen.

Proces

Als meetinstrument voor het verkrijgen van de gegevens bij deelvraag 1, heb ik gekozen voor het houden van een interview met de focusgroep. Dit gesprek heeft ruim 20 minuten geduurd, waarin ik hen verschillende vragen heb gesteld met betrekking tot hun mening over het dyslexiebeleid (bijlage 1). Dit gesprek heeft echter onvoldoende gegevens opgeleverd. Vanuit de video-opnames van het interview valt me op dat de leerlingen wat verlegen waren om in de groep een antwoord te geven. Dit was te zien doordat leerlingen een afwachtende houding hadden, elkaar gingen aankijken wanneer ik hen een vraag stelde, leerlingen begonnen te draaien met hun stoel bij het beantwoorden van vragen en de twee meiden zo nu en dan wat naar elkaar giechelden.

Hierop heb ik in overleg met mijn begeleidend docent besloten om in plaats van aan het einde van het onderzoek zoals gepland een tweede interview te houden met de focusgroep, een schriftelijke enquête (bijlage 7) af te nemen bij de focusgroep en hen daarbij aan te moedigen een wat uitgebreider antwoord te geven. Dit is een goede keuze geweest, aangezien ik nu van iedere leerling vanuit de focusgroep een antwoord heb ontvangen op iedere vraag vanuit de enquête, terwijl ik vanuit een interview met de focusgroep waarschijnlijk opnieuw één of twee leerlingen per vraag een antwoord had verkregen. De enquête is ook anoniem verwerkt, waardoor het voor de leerlingen waarschijnlijk makkelijker was om een mening te geven, vermoed ik.

De docenten hebben hun mening hierover geuit via de schriftelijke enquête (Bijlage 9).

Producten (tabellen/figuren)

Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?

FOCUSGROEP:

Tabel 1 Reacties focusgroep m.b.t. 'dyslexiebegeleiding/-ondersteuning vanuit school'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Begeleiding

- Langer uitleg
- Goede begeleiding

Ondersteuning

- Kurtzweil
- Mondelinge toetsen
- Langere toets-tijd
- Fouten niet meerekenen
- Goede ondersteuning
- Minder fouten door ondersteuning

Tabel 2 Reacties focusgroep m.b.t. 'verbeterpunten dyslexiebegeleiding'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Verbeterpunten

- Leerling betrekken bij beleid/begeleidingsplan
- Computers startklaar
- iPad als hulpmiddel
- Meer hulp bij grammatica/woorden

Feedback

Begeleiding is oké

DOCENTEN:

Tabel 3 Reacties docenten m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning dyslexiebeleid'

Eindresultaat verwerking reacties docenten

Beleid

- Soms te veel rekening houden met dyslexie
- Dyslexie is geen vrij-briefje
- Ken dyslexiebeleid niet grondig

Ondersteuning

- Kurtzweil
- Rekening houden met spellingfouten

Verbeterpunten:

- Wens cursus Kurtzweil voor docenten

Begeleiding

- Hoor geen klachten
- Weet niet wat leerlingen vinden

Productverslag

Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?

De ondervraagde dyslectische leerlingen vinden de begeleiding die ze bij hun dyslexie krijgen vanuit de school "goed". De begeleiding die de leerlingen krijgen beschrijven ze als volgt:

- We mogen gebruik maken van het computerprogramma Kurzweil;
- We krijgen langer de tijd om over de toetsen te doen;
- Veel spellingfouten worden niet meegerekend;
- Schrijfopdrachten mogen we mondeling doen.

De leerlingen geven aan goede ondersteuning te krijgen vanuit de school bij hun dyslexie. De ondersteuning die ze krijgen bij het maken van Franse toetsen omschrijven de leerlingen als volgt:

- Kleine tekentjes en streepjes worden niet meegerekend;
- We krijgen langer uitleg over grammatica;
- We kunnen gebruik maken van het computerprogramma Kurzweil;
- Sommigen opdrachten mogen mondeling gedaan worden;
- We krijgen langer de tijd om over de toets te doen;
- Bepaalde fouten worden niet meegerekend.

De leerlingen geven aan dat ze minder fouten maken door de ondersteuning die ze krijgen.

De leerlingen geven aan goede begeleiding te krijgen vanuit de school voor hun dyslexie. Door een leerling wordt aangegeven dat er al veel rekening gehouden wordt met dyslexie, doordat de Frans docent goed meedenkt over (schrijf)fouten. Punten die nog wel genoemd zijn tot verbetering van de dyslexiebegeleiding, zijn:

- Leerlingen betrekken bij het dyslexiebeleid/begeleidingsplan;
- Computers voorafgaand de toetsen al opgestart hebben zodat het programma Kurzweil meteen klaar staat voor gebruik;
- iPad inzetten als hulpmiddel;
- Meer hulp bij de uitleg van grammatica en/of Franse woorden.

De ondervraagde docenten geven aan te denken dat de dyslectische leerlingen bij hun op school goed begeleid worden. Een docent geeft aan het dyslexiebeleid niet grondig te kennen. Een andere docent beschrijft dat ze als docent soms te veel rekening moet houden met dyslexie. Dyslexie moet geen vrij-briefje zijn voor goede prestaties.

In de begeleiding bij dyslexie geven de docenten aan rekening te houden in de beoordeling met spellingfouten. Wat de leerlingen van de docentenbegeleiding vinden weten ze niet. Ze hebben in elk geval geen klachten gehoord.

Qua ondersteuning bieden ze de leerlingen het computerhulpmiddel Kurzweil aan. Een docent geeft aan de wens te hebben tot het kunnen volgen van een cursus 'hoe om te gaan met Kurzweil'.

Opvallend is dat zowel de leerlingen als de docenten van mening zijn dat de begeleiding bij dyslectische leerlingen goed is, maar beide partijen maar weinig tot geen punten aandragen wat die begeleiding dan precies inhoudt. De leerlingen geven als punt 'langer uitleg' en de docenten komen niet verder dan "we horen geen klachten". De ondersteuning daarentegen weten beide partijen wel goed te benoemen.

§ 5.2 Deelvraag 2

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de resultaten op deelvraag 2: *“Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?”*

Hieronder beschrijf ik eerst kort hoe het proces is verlopen bij het verkrijgen van de onderzoeksgegevens. Vervolgens geef ik een weergave van de producten die als resultaat naar voren zijn gekomen.

Proces

Het interview met de focusgroep (bijlage 1) heeft ruim 20 minuten geduurd, waarin ik hen verschillende vragen heb gesteld met betrekking tot hun mening over het gebruik van smartphones als hulpmiddel bij dyslexie tijdens het maken van een Franse toets. Dit gesprek heeft echter onvoldoende gegevens opgeleverd, zoals reeds beschreven is bij de procesbeschrijving van deelvraag 1 en ik gekomen ben tot een schriftelijke enquête (bijlage 7). Ook dit staat beschreven bij de procesbeschrijving van deelvraag 1.

De docenten hebben hun mening hierover geuit via de schriftelijke enquête (Bijlage 9).

Producten (tabellen/figuren)

Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?

FOCUSGROEP:

Tabel 4 Reacties focusgroep m.b.t. 'inzet smartphones'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Positief

- Leuk
- Mee met de tijd
- Handig voor correcties

Negatief

- Niet fijn
- Heel onduidelijk
- Te klein

Advies

- Alleen voor schriftelijke overhoringen (korte toetsen)
- Geen grote lappen tekst

DOCENTEN:

Tabel 5 Reacties docenten m.b.t. 'inzet smartphones'

Eindresultaat verwerking reacties docenten

Beoordeling inzet smartphones

- Geen ervaring
- Weet ik niet
- Gemakkelijk afkijken
- Socrative onoverzichtelijk
- Geen meerwaarde

Productverslag

Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?

De focusgroep heeft tijdens het interview aangegeven (bijlage 8) dat het werken met een smartphone als hulpmiddel tijdens het maken van een Franse toets ingezet kan worden, wanneer het alléén gebruikt wordt bij het maken van schriftelijke overhoringen, dus geen proefwerken, aangezien ze vinden dat de toetsen met gebruik van de smartphones niet te lang moeten zijn. De opgaven van de toets moeten op 1 pagina passen.

Vanuit de enquête (bijlage 7) zijn de reacties van de leerlingen niet positief over de inzet van smartphones tijdens Franse toetsen. Het werkt niet fijn, de letters zijn veel te klein en door grote lappen tekst wordt het heel onduidelijk (je blijft scrollen). Het enige positieve dat genoemd is over de inzet van smartphones, is dat het handig corrigeren is wanneer je een fout gemaakt hebt en het fijn is dat de school mee gaat met de tijd.

De docenten geven aan dat ze niet weten of ze de smartphones wel willen inzetten als hulpmiddel bij Franse toetsen. Een docent geeft aan geen ervaring te hebben met het gebruik ervan, maar kan wel een nadeel bedenken: gemakkelijk kunnen afkijken. Een andere docent geeft aan nog geen meerwaarde te zien van de inzet van smartphones. De applicatie Socrative die gebruikt is geeft ook nog eens een heel onoverzichtelijk score-overzicht.

§ 5.3 Deelvraag 3

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de resultaten op deelvraag 3: *“Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?”* Hieronder beschrijf ik eerst kort hoe het proces is verlopen bij het verkrijgen van de onderzoeksgegevens. Vervolgens geef ik een weergave van de producten die als resultaat naar voren zijn gekomen.

Proces

Ter beantwoording van deze derde deelvraag heb ik verschillende meetinstrumenten gebruikt. Allereerst heb ik drie verschillende Franse toetsen (bijlagen 3, 4, 5) afgenomen bij de dyslectische leerlingen (en soms de gehele klas) met daarbij steeds een verschillend hulpmiddel: A-3 papier, Kurzweil en de smartphone.

In de voorbereiding kreeg ik de toets niet op A-3 papier. Hiervoor heb ik collegae om hulp gevraagd. De toets is door de hele klas op A-3 papier afgenomen. De niet dyslectische leerlingen reageerden niet anders dan anders op de toets. Wellicht doordat ik hen vooraf op de hoogte heb gebracht van het onderzoek en het hulpmiddel. Normaal gesproken krijgen de dyslectische leerlingen extra tijd voor het maken van hun toets, maar het viel me op dat de dyslectische leerlingen eerder klaar waren dan sommige niet dyslectische leerlingen.

Bij afname van de toets met behulp van Kurzweil was de organisatie eromheen een uitdaging. De school kent twee locaties, waarbij slechts één locatie de faciliteiten heeft voor gebruik van Kurzweil op de computers. Ik moest dus goed zorgdragen dat de desbetreffende leerlingen tijdig geïnformeerd werden om op de juiste plek aanwezig te zijn. Enkele leerlingen waren hun inlogcodes vergeten en daarvoor moest ik terplekke nieuwe inlogcodes regelen. Het is uiteindelijk gelukt. Echter één leerling heeft de toets niet kunnen maken met Kurzweil, maar had wel eerder al ervaring met het programma en kon zodoende wel meewerken aan het onderzoek.

Afname van de toets met gebruik van smartphones is goed verlopen. Iedere leerling had zijn smartphone bij zich, de internetverbinding was goed, de leerlingen konden goed inloggen en het programma werkte prima. Die dag was er op de school echter een printerstoring en werden alle printers onderzocht. Hierdoor kon ik niet direct na de toets de gegevens uitprinten, maar later op die dag.

Qua planning heb ik niet op schema gelopen helaas, waardoor ik achterop raakte in mijn planning met het gehele onderzoek. Reden hiervan was ziekte van de docent waardoor de leerlingen achterop raakten met hun leerstof en de toetsen pas later gemaakt konden worden. Ook waren er op verschillende momenten leerlingen ziek of afwezig tijdens de toets-dagen, waardoor ik met hem aparte momenten moest inplannen om hen alsnog de toets te laten maken.

Na afloop van iedere toets heb ik de leerlingen een schriftelijke vraag gesteld over hun score voor het zelfvertrouwen dat zij ervoeren met behulp van dat desbetreffende hulpmiddel (bijlage 6). Hierbij viel op dat de ene leerling heel gemakkelijk een score kon aangeven, waarbij andere leerlingen bleven twijfelen, een score gaven tussen twee getallen in, waardoor ik moest kiezen voor het naar boven of beneden afronden. Ik heb ervoor gekozen in die gevallen alles naar beneden af te ronden, om zo min mogelijk

invloed uit te kunnen oefenen op de uitkomsten. Weer een ander had de behoefte om naast het geven van een score een bijschrift te geven. Mijn conclusie was dat de scores op zich nog onvoldoende informatie opleverden over het zelfvertrouwen bij dat hulpmiddel, waardoor ik in samenspraak met mijn begeleidend docent besloten heb hiernaast ook een schriftelijk enquête (bijlage 7) af te nemen. Dit is goed verlopen. Echter de leerlingen van 2Ha stelden verschillende vragen tijdens het maken van de enquête waarop ik hen verder op weg moest helpen. Dit was niet het geval bij 3Ha. Zij waren binnen 10 minuten klaar met de enquête, waar 20 minuten voor stond.

De docenten hebben hun mening hierover geuit via de schriftelijke enquête (Bijlage 9).

Producten (tabellen/figuren)

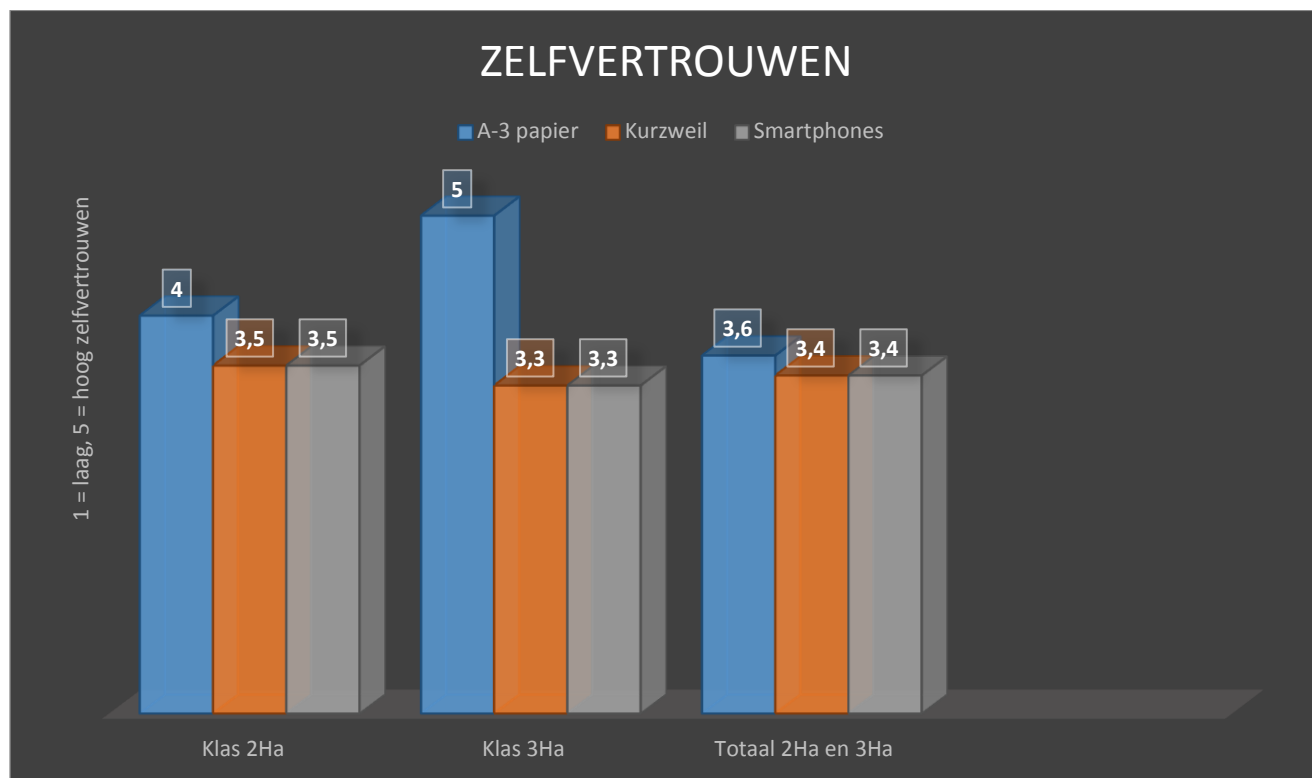
Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

FOCUSGROEP:

Tabel 6 Gemiddelde scores zelfvertrouwen per hulpmiddel per klas

Klas	2Ha	3Ha	Totaal 2Ha	Totaal 3Ha	Totaal 2Ha en 3Ha
A-3 formaat	4 - 4	3 - 3 - 4	4	5	3,6
Kurzweil	2 - 5	3 - 4 - 3	3,5	3,3	3,4
Smartphone	4 - 3	3 - 3 - 4	3,5	3,3	3,4

Tabel 7 Uitkomsten scores zelfvertrouwen per hulpmiddel per klas

FOCUSGROEP:

Tabel 8 Reacties focusgroep m.b.t. 'A-3 papier'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Positief

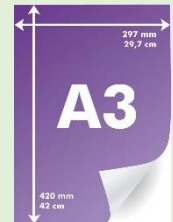
- Groot lees gemakkelijk
- Overzichtelijk
- Snel klaar
- Duidelijk leesbaar
- Beter te maken
- Geen minpunten

Negatief

- Mistte het voorlezen
- Groot is onhandig

Gevoelens

- Fijn
- Niet fijn

Tabel 9 Reacties focusgroep m.b.t. 'Kurzweil'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Positief

- Voorlezen is fijn
- Gemakkelijk
- Duidelijk overzicht
- Typen makkelijker dan schrijven

Negatief

- Minder overzichtelijk
- Computer werkt langzamer
- Moeilijk lezen op de computer

Gevoelens

- Fijn

Tabel 10 Reacties focusgroep m.b.t. 'smartphones'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Positief

- Leuk op telefoon
- School mee met de tijd
- Relaxt kunnen zitten
- Handig voor corrigeren
- Niet hoeven schrijven
- Gemakkelijk bij je te hebben

Negatief

- Veel te klein
- Onoverzichtelijk (scrollen)

Gevoelens

- Niet fijn

Tabel 11 Reacties focusgroep m.b.t. 'uitkomst zelfvertrouwen hulpmiddelen'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep

Meewerkende factoren

- Grote letters
- Overzichtelijk
- Vertrouwd hulpmiddel

Reacties

- Goede conclusie
- Verbazing

DOCENTEN:

Tabel 12 Reacties docenten m.b.t. 'mening hulpmiddelen'

Eindresultaat verwerking reacties docenten

Beoordeling A-3 papier

- Prettiger dan Kurzweil
- Allicht duidelijker

Beoordeling smartphone

- Socrative erg onoverzichtelijk
- Smartphone geen meerwaarde
- Geen ervaring mee

Beoordeling Kurzweil

- Bewezen goed voor leerlingen
- Niet praktisch voor docenten
- Goede faciliteiten op school

Privileges dyslectici

- Dyslectici mogen in werkboek schrijven
- Extra tijd

Productverslag

Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

De deelgenomen dyslectische leerlingen hebben drie Franse toetsen (bijlagen 3/4/5) gemaakt met drie verschillende hulpmiddelen: A-3 papier, Kurzweil en de smartphone. Het zelfvertrouwen tijdens de toets met het desbetreffende hulpmiddel is gemeten door het stellen van een schriftelijke vraag waarbij de leerlingen een score konden invullen op een 5-puntschaal, waarbij 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen (bijlage 6).

Het gebruik van de smartphone heeft exact dezelfde score opgeleverd als het gebruik van Kurzweil, namelijk een gemiddelde score van 3,4. Het gebruik van A-3 papier blonk uit, bij zowel klas 2Ha als 3Ha en kreeg een gemiddelde score van 3,6.

De uitkomst is voorgelegd aan de deelgenomen leerlingen en zij waren wat verdeeld met hun mening hierover. Drie van de vijf leerlingen was het eens met de uitkomst en vond het een goede conclusie en gaven weer dat A-3 papier het beste werkt als hulpmiddel bij een Franse toets. De twee overige leerlingen vonden de uitkomst apart, omdat zij een duidelijke voorkeur hadden voor Kurzweil. Mogelijke verklaringen die zij gaven voor deze uitkomst was, dat het papier lekker groot is en de toets daardoor gemakkelijk te lezen is, je op het papier mag schrijven én het werken met A-3 papier een vertrouwd hulpmiddel is.

Wanneer we kijken naar de positieve en negatieve punten die zijn aangegeven bij het gebruik van de smartphone, zien we dat een aantal leerlingen aangeven het gebruik van de smartphone wel hip te vinden, omdat de school op deze manier met zijn tijd mee gaat. Daarnaast vinden ze het leuk om met je telefoon bezig te zijn op school, je die gemakkelijk bij je kunt hebben en je er lekker relaxt mee kunt zitten tijdens het maken van de toets. Positieve punten die wat zwaarder meewegen wanneer het om dyslectische leerlingen gaat, is genoemd dat het mooi is dat je niet zelf hoeft te schrijven en je heel handig dingen weer kunt corrigeren. Echter waren alle leerlingen unaniem over de negatieve punten die het gebruik van de smartphone en de gebruikte applicatie Socrative met zich mee bracht: de letters waren veel te klein en door al het heen en weer moeten scrollen was het heel onoverzichtelijk op de smartphone. De leerlingen gaven aan dat het gebruik van de smartphone niet fijn was om mee te werken.

Bij het gebruik van A-3 papier waren de meeste leerlingen overwegend positief. De grote letters waren gemakkelijk te lezen, het was duidelijk en overzichtelijk, waardoor de toets beter te maken was en een leerling aangaf snel klaar te zijn. Een aantal leerlingen konden geen minpunten weergeven. Een aantal misten toch zeker wel dat er nu niet voorgelezen kon worden en je alles zelf moest lezen, waardoor ze wel eens zinnen vergaten te lezen. Dit wordt wel als een negatief punt gezien. Daarnaast benoemde een leerling het grote vel juist onhandig te vinden. De drietal leerlingen gaven aan dat het gebruik van A-3 papier fijn was om mee te werken. Twee leerlingen vonden het niet fijn om met A-3 papier te werken.

Over het gebruik van Kurzweil waren de leerlingen overwegend positief. Het programma is gemakkelijk in gebruik, je hebt een duidelijk overzicht en het typen gaat gemakkelijker dan het schrijven. Het grootste pluspunt zit in het gegeven dat de computer teksten kan voorlezen wat ze heel fijn vinden, doordat je dan geen teksten kunt vergeten te lezen en je minder lang over de teksten doet. Een stellig minpunt bij het gebruik van Kurzweil, is dat het lang duurt voordat je op de computer kunt beginnen. Het opstarten duurt lang en de computer werkt vaak wat langzamer. Een enkele leerling vond het minder overzichtelijk op de computer en vond het wat moeilijker lezen vanaf het beeldscherm. Ondanks enkele minpunten, gaven alle leerlingen aan het fijn te vinden om te werken met Kurzweil.

De docenten zijn heel uitgesproken over de verschillende onderzochte hulpmiddelen. Voor hen geldt dat zij nog graag werken zonder hulpmiddelen en dan extra tijd geven aan de dyslectische leerlingen voor het maken van de toets. Tevens mogen de dyslectische leerlingen in hun werkboek schrijven in tegenstelling tot de rest. Wel geven zij de dyslectische leerlingen ruimte en mogelijkheid tot gebruik van Kurzweil, omdat zij aangeven dat dit een bewezen goed programma voor hen is. De school heeft hiervoor ook goede faciliteiten, maar is echter niet praktisch voor docenten. Het kost hun veel extra tijd in de organisatie erom heen zoals het tijdig klaarzetten van de computers. Ook mogen de leerlingen wel gebruik maken van A-3 papier. De docenten geven aan dat dit allicht duidelijker voor de dyslectische leerlingen is. Ook werkt het prettiger voor de docenten dan Kurzweil. Echter werken ze beide niet meer met A-3 papier. Het gebruik van smartphones zien de docenten niet zitten. Ze hebben er of geen ervaring mee of vinden de applicatie Socrative erg onoverzichtelijke en zien nog geen meerwaarde in het gebruik van smartphones.

HOOFDSTUK 6 CONCLUSIE EN DISCUSSIE

Inleiding

In dit hoofdstuk geef ik op basis van de resultaten samenvattend antwoord op de deelvragen. Ik vergelijk resultaten met elkaar en maak een koppeling naar het theoretisch kader. Vervolgens geef ik antwoord op de onderzoeksvraag: *In hoeverre stimuleert het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets het zelfvertrouwen positief bij dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?*

Bij het kopje 'discussie' bespreek ik het onderzoek kritisch na en ga ik daarbij in op de maatschappelijke en praktische betekenis enerzijds en de theoretische en onderzoekstechnische betekenis van het onderzoek anderzijds. Ik geef suggesties voor verder onderzoek en eindig met concrete aanbevelingen voor de praktijk.

CONCLUSIE

Deelvraag 1:

Wat vinden de dyslectische leerlingen van de begeleiding die ze nu krijgen en hoe ziet de dyslexiebegeleiding er nu uit?

Zowel de ondervraagde leerlingen als de ondervraagde docenten zijn tevreden over de dyslexiebegeleiding, al hoewel ze onvoldoende op de hoogte zijn van het geldende dyslexiebeleid binnen de school.

De begeleiding bij dyslexie door de docenten bestaat uit het langer uitleg geven tijdens de lessen van bijvoorbeeld grammatica. Daarnaast bestaat de begeleiding uit het aanbieden en faciliteren van hulpmiddelen (computerprogramma Kurzweil en A-3 formaat papier) en compenserende maatregelen tijdens het maken van toetsen, zoals: langer de tijd hebben om over toetsen te doen, spelling- en schrijffouten die niet worden meegerekend en toetsen mondeling mogen doen.

Punten die de ondervraagde leerlingen ter verbetering van de dyslexiebegeleiding hebben aangedragen, zijn:

- Leerlingen betrekken bij het dyslexiebeleid/begeleidingsplan. Tevens een uitgangspunt vanuit de literatuur bij ondersteuning van dyslectische leerlingen Henneman et al. (2013);
- Computers voorafgaand de toetsen al opgestart hebben zodat het programma Kurzweil meteen klaar staat voor gebruik;
- iPad inzetten als hulpmiddel;
- Meer hulp bij de uitleg van grammatica en/of Franse woorden.

Deelvraag 2:

Hoe kun je de smartphone inzetten als hulpmiddel voor dyslectische leerlingen tijdens een Franse toets?

De ondervraagde leerlingen geven aan dat de smartphone ingezet worden bij korte, schriftelijke toetsen. Eerder onderzoek Schneps et al. (2013) heeft aangetoond dat korte zinnen, of meer spaties/regels tussen de zinnen, het lezen vergemakkelijkt bij dyslectische leerlingen.

Kritische noot van de leerlingen bij de inzet van smartphones tijdens het afnemen van Franse toetsen, is dat het veel te klein is, waardoor het onoverzichtelijk en onduidelijk wordt. De docenten zien nog geen meerwaarde van de inzet van smartphones door gebrek aan ervaring met de smartphones en de bijbehorende applicaties.

Deelvraag 3:

Wat is het effect van het gebruik van smartphones op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

Het gebruik van de smartphone heeft exact dezelfde score opgeleverd als het gebruik van Kurzweil, namelijk een gemiddelde score van 3,4 op een schaal van 1 tot 5 (waarbij 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen). Het gebruik van A-3 papier blonk uit, bij zowel klas 2Ha als 3Ha en kreeg een gemiddelde score van 3,6. Mogelijke verklaringen die de ondervraagde leerlingen gaven voor deze uitkomst: het A-3 papier is lekker groot en de toets daardoor gemakkelijk te lezen. Je mag op het papier schrijven én het werken met A-3 papier is een vertrouwd hulpmiddel. Vooral dit laatste punt zou van grote invloed kunnen zijn op het zelfvertrouwen tijdens het maken van een toets.

Vanuit de overige meetinstrumenten bleek dat alle leerlingen unaniem waren over de negatieve punten die het gebruik van de smartphone en de gebruikte applicatie Socrative met zich mee bracht: veel te kleine letters en door al het heen en weer moeten scrollen was het heel onoverzichtelijk op de smartphone. Dit maakt dat de leerlingen het werken met smartphones *niet fijn* vonden om mee te werken.

Hoewel het onderzoek van (Hardenberg, Roetenberg & Kleintjens, 2010) laat zien dat door gebruik van ICT-hulpmiddelen o.a. een positieve relatie waarneembaar is op het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen met dyslexie en de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen toe lijken te nemen, komt dat niet tot uiting in dit onderzoek. Dit onderzoek laat geen positief, maar ook nauwelijks een negatief effect zien op het zelfvertrouwen in relatie tot de andere gemeten hulpmiddelen.

Antwoord onderzoeksvraag:

In hoeverre stimuleert het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets het zelfvertrouwen positief bij dyslectische leerlingen van klas 2Ha en 3Ha?

Uit het onderzoek is gebleken dat het gebruik van smartphones als hulpmiddel tijdens het maken van een Franse toets, niet tot nauwelijks een positief effect heeft op het zelfvertrouwen van de dyslectische leerlingen. Redenen hiervan zijn de genoemde, negatieve factoren: de hele kleine letters en het gebrek aan overzicht door steeds heen en weer te moeten scrollen. De leerlingen geven aan dat een mogelijke verklaring ook kan zijn dat ze de smartphones onvoldoende gewend zijn en dit niet een vertrouwd hulpmiddel voor hen is.

De betrokken Frans docenten onderstrepen deze uitkomsten en zien geen meerwaarde van het inzetten van smartphones bij het afnemen van Franse toetsen bij dyslectische leerlingen.

DISCUSSIE

De uitkomst van het onderzoek vind ik nogal schokkend. Voorafgaand het praktijkonderzoek ben ik me flink gaan verdiepen in de literatuur over het onderwerp. De literatuur sprak lovend over het gebruik van ICT-hulpmiddelen bij dyslectische leerlingen en de effecten ervan op hun sociaal-emotioneel functioneren met daarin ook een verhoogd effect op het zelfvertrouwen. De uitkomsten van mijn onderzoek komen daar niet eens een klein beetje bij in de buurt, maar staan daarin recht tegenover

elkaar. Wat betekent dit nu voor CSG Vincent van Gogh te Beilen waar dit onderzoek heeft plaatsgevonden? Naar mijn idee is dit een zeer relevante uitkomst voor de school, aangezien zij van start zijn gegaan met het gaan gebruiken en uitproberen van ICT-hulpmiddelen zoals de smartphone en iPads, waarbij nog geen gedegen (praktijk)onderzoek heeft plaatsgevonden.

De maatschappelijke ontwikkelingen in het onderwijs laten zien dat het gebruik van ICT-hulpmiddelen flink in opkomst zijn, waar de scholen haast niet in achter kunnen blijven. Aangezien gewenning van een hulpmiddel ook een belangrijke factor lijkt te zijn voor leerlingen voor het krijgen van meer zelfvertrouwen, is het CSG Vincent van Gogh Beilen aan te raden méér te gaan oefenen en werken met de ICT-hulpmiddelen en zich als docenten er meer in te gaan verdiepen. De wens van een van de docenten voor een cursus omgaan met Kurzweil is daarbij een goede start, aangezien Kurzweil nu veel gebruikt wordt binnen de school. Daarnaast lijkt het gezien de uitkomsten van het onderzoek raadzaam om de focus meer te gaan hebben op iPads in plaats van smartphones, aangezien de iPad de negatieve aspecten van de smartphones weg kunnen nemen: iPads zijn groter, waardoor de ze grotere letters kunnen tonen en meer overzicht kunnen bieden aan de leerlingen, in tegenstelling tot de smartphones.

De uitkomsten van het onderzoek vind ik wel heel herkenbaar. Ik begrijp de leerlingen in hun bezwaren tegenover het gebruik van de smartphone en zeker ook bij leerlingen met dyslexie. Opmerkelijk vind ik dan wel dat de dyslectische leerlingen deze gegevens niet eerder hebben aangekaart bij de desbetreffende Franse docenten. De kritische kant van zowel de leerlingen als de docenten mis ik wat in dit geheel. De docenten hebben aangegeven het dyslexiebeleid niet grondig te kennen en zijn onvoldoende op de hoogte van de hulpmiddelen die zij inzetten en gehanteerd worden binnen de school. Hier zal meer aandacht voor moeten zijn, bijvoorbeeld door de betrokken docenten meer met de dyslectische leerlingen in gesprek te laten gaan over een persoonlijk, individueel begeleidingsplan waarin verschillende hulpmiddelen aan bod kunnen komen.

Terugkijkend op het onderzoek, kan ik zeggen dat de onderzoeksvraag beantwoord is. Wat goed gegaan is tijdens het onderzoek, is de praktische uitvoering. Ik heb alle toetsen kunnen afnemen met de gewenste hulpmiddelen in een gewenst tijdpad dat ook nog aansluitbaar te maken was op het lesprogramma van de leerlingen en docenten.

Wat minder goed uitgepakt heeft, is de inzet van een interview met de focusgroep. Hier had ik hoge verwachtingen van, maar leverde helaas minimale gegevens op, door de afwachtende en verlegen houding van de leerlingen. Dit zou ik in een volgend onderzoek daarom niet opnieuw zo uitvoeren.

Na aanleiding van opmerkingen van leerlingen over een mogelijke link tussen het vertrouwd zijn met een hulpmiddel en de mate van zelfvertrouwen, is de volgende vraag bij me opgekomen, 'In hoeverre speelt de mate van het vertrouwd zijn met een hulpmiddel door in positieve effecten op het zelfvertrouwen bij leerlingen?'

Aanbevelingen:

- Docenten en dyslectische leerlingen meer met elkaar in gesprek laten gaan over de wensen en verwachtingen van hun individuele begeleidingsplan.
- Op zoek gaan naar deskundigheid en ervaringen van andere scholen op het gebied ICT-hulpmiddelen bij (de begeleiding van) dyslectische leerlingen.
- iPads inzetten als hulpmiddel.

HOOFDSTUK 7 REFLECTIE

Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijf ik hoe het onderzoek is verlopen en wat ik ervan geleerd heb. Ik geef aan tot welke nieuwe inzichten ik gekomen ben voor de beroepspraktijk. Tevens beschrijf ik hoe het onderzoek heeft bijgedragen aan mijn professionele ontwikkeling.

Het onderzoek ben ik tijdens mijn LiO-stage begonnen. Daarbij kreeg ik individuele begeleiding van een docent van Windesheim. Doordat ik vertraging opliep tijdens m'n onderzoek wegens herhaalde afkeuring van mijn onderzoeksonderwerp, kreeg ik het advies mee te draaien in een afstudeer-onderzoeksgroep. Hiermee ben ik gestart in september 2014. Van hieruit kreeg ik goede, intensieve begeleiding, had ik regelmatig bijeenkomsten en kreeg ik de sturing die ik nodig had.

Doordat ik vele onderwerpen heb aangedragen en deze veelal werden afgekeurd, heb ik tijdens dit onderzoek geleerd hoe belangrijk het is om het voorwerk, de basis van het onderzoek, heel stevig neer te zetten. Ik heb geleerd dat ik precies moet weten wat ik wil onderzoeken, wat ik te weten wil komen, omdat het gehele onderzoek daarop gebouwd wordt en terug komt.

Tijdens mijn onderzoek had ik medewerking nodig vanuit verschillende hoeken, zoals: de dyslectische leerlingen (focusgroep), de begeleidende Frans docenten en de mensen die de randvoorwaarden faciliteren, zoals de ICT medewerker en het secretariaat. De samenwerking met al deze mensen verliep heel goed. De focusgroep was niet altijd op het afgesproken moment aanwezig in verband met ziekte, maar waren wel bereid om de toets of het invullen van een enquête bijvoorbeeld op een ander moment in te halen. Mijn begeleidende Frans docent gaf mij regelmatig tijd in haar lessen om het onderzoek te bespreken met de leerlingen en de gelegenheid tot het afnemen van toetsen en het oefenen er voorafgaand. De ICT medewerker voorzag me telkens van de benodigde inlogcodes en computers voor het gebruik van Kurzweil en de internetverbinding voor het gebruik van smartphones. Het secretariaat hielp mee in het organiseren van de juiste personen tijdig op de juiste plaats te krijgen. Zonder hun hulp en inzet was het me niet gelukt die onderzoek binnen dit tijdsbestek te organiseren.

De uitkomsten van het onderzoek vind ik persoonlijk heel erg jammer en teleurstellend. Ik ben met heel veel plezier en ook hoopvol dit onderzoek ingestapt, aangezien ik het enthousiasme voor het gebruik van smartphones bij de leerlingen zag. Het experimenteren vanuit de docenten met ICT-hulpmiddelen en de overweging tot het gaan doen van een pilot met iPads, stimuleerde me hierin. Nu de uitkomsten zo tegengevallen zijn, wil ik de moed niet laten zakken. De uitkomsten vind ik bijster interessant en leerzaam en wil ik meenemen in de loopbaan die voor me ligt als beginnend docent. Ik wil op mijn toekomstige school deze gegevens verder gaan onderzoeken en bekijken in hoeverre de smartphone, dan wel andere ICT-hulpmiddelen goed ingezet kunnen gaan worden ten behoeve van de dyslectische leerlingen, aangezien ik heel sterk ik in de onderzochte literatuur geloof. Ik zal dan proberen om mijn collegae en de dyslectische leerlingen mee te nemen in die zoektocht. Met dit onderzoek heb ik het belang leren inzien van het doen van gedegen onderzoek, alvorens te beginnen met allerlei nieuwe snufjes, technieken en hulpmiddelen. Voor een volgend onderzoek wil ik mezelf meegeven wat neutraler

proberen te zijn in de verwachtingen die ik heb ten aanzien van het onderzoek en de uitkomsten ervan.

De dyslectische leerlingen hebben me met dit onderzoek een kijkje gegeven in hun kwetsbaarheid als leerling met een leerprobleem. Hun kwetsbaarheid en hun verlangen naar goede begeleiding daarin heeft me leren inzien om dit probleem serieus te nemen en serieuze aandacht en begeleiding te geven. De uitkomsten van de Franse docenten lieten me hierin dan ook wel wat schrikken, door opmerkingen als "Ik weet niet wat de leerlingen van mijn begeleiding vinden", "Ik hoor geen klachten, dus het zal wel goed zijn" en "Ik ken het dyslexiebeleid niet grondig". Als aanstaand docent wil ik gaan proberen anders om te gaan met beleid bij leerlingen met leerproblemen. Ik wil ook gaan proberen om hen direct te betrekken bij het beleid en de begeleiding. Dit ben ik gaan zien als een uitdaging.

HOOFDSTUK 8 LITERATUURLIJST

- Braams, T., & Loonstra, J.H. (2010). *Omgaan met dyslexie, Dyslexie en sociale en emotionele aspecten*. Antwerpen-Apeldoorn: Maklu.
- D'haese, I., & Valcke, M. (2005). *Digitaal leren, ICT toepassen in het Hoger onderwijs*. Leuven, België: Lannoo Campus.
- Fichten, C.S., Nguyen, M.N., King, L., Barile, M., Havel, A., Mimouni, Z., Chauvin, A., Budd, J., Raymond, O., Jean-Charles Juhel, J-C. & Jennison Asuncion, J. (2013). Information and Communication Technology Profiles of College Students with Learning Disabilities and Adequate and Very Poor Readers. In: *Journal of Education and Learning*, Vol.2, No.1
- Gent van, J., Janssen, R., Roetenberg, A., Hardenberg, A. (2010). Inzetten van dyslexie-ICT: een kwestie van beslissen. In: *Tijdschrift voor Remedial Teaching*, 2012/4
- Hardenberg, A.E.M., Roetenberg, A.A., Kleintjens, H.T. (2010). De meerwaarde van ICT hulpmiddelen op de leerprestaties en het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen met dyslexie. In: *Tijdschrift voor Remedial Teaching*, 2012/3
- Umphrey, N., Mullins, P.M. (2002), Self-concept and self-esteem in developmental dyslexia. *Journal of Research*. In: *Special Educational Needs*, 2: no. doi: 10.1111/j.1471-3802.2002.00163.x
- Koos, H., Bekebrede, J., Cox, A. & Krosse, H. de.(2013). *Protocol Dyslexie voortgezet onderwijs: Handreiking voor directie, middenmanagement en docenten*. Expertisecentrum Nederlands, Nederland.
- Reid, G., Strnadová, I.,† Cumming, T. (2013). Expanding horizons for students with dyslexia in the 21st century: universal design and mobile technology. In: *Journal of Research in Special Educational Needs*, Volume 13, Issue 3, pp. 175–181.
- Schneps, M.H., Thomson, J.M., Chen, C., Sonnert, G., Pomplun, M. (2013). E-Readers Are More Effective than Paper for Some with Dyslexia. In: DOI 10.1371/journal.pone.0075634
- Tops, W. & Boons, G. (2013). *Dyslexie en moderne vreemde talen: Gids voor leerkrachten, hulpverleners en ouders*. Antwerpen- Apeldoorn, België - Nederland: Uitgeverij Garant.
- Vugt van, J.M.C.G.(2002). *Coöperatief leren binnen adaptief onderwijs*. Baarn: HB- uitgevers.
- Vugt van, J.M.C.G.(2007). Sociaal-emotionele ontwikkeling. Geraadpleegd op 20 februari 2015, van <http://www.psycon.nl/data/sociaal.html>

HOOFDSTUK 9 BIJLAGEN

Bijlage 1	Vragenlijst interview focusgroep
Bijlage 2	Aantekening interview focusgroep
Bijlage 3	Franse toetsen m.b.v. A-3 formaat
Bijlage 4	Franse toetsen m.b.v. Kurzweil
Bijlage 5	Franse toetsen m.b.v. smartphones
Bijlage 6	Enquêtevragen m.b.v. 5-puntsschaal
Bijlage 7	Schriftelijke enquête focusgroep
Bijlage 8	Uitkomsten onderzoek t.b.v. de focusgroep
Bijlage 9	Enquêtevragen aan de Franse docenten
Bijlage 10	Verwerking resultaten deelvraag 1
Bijlage 11	Verwerking resultaten deelvraag 2
Bijlage 12	Verwerking resultaten deelvraag 3
Bijlage 13	Beoordeling onderzoeksplan (e-mail bijlage)

Bijlage 1 Vragenlijst interview focusgroep

Vragen voor de focus groep

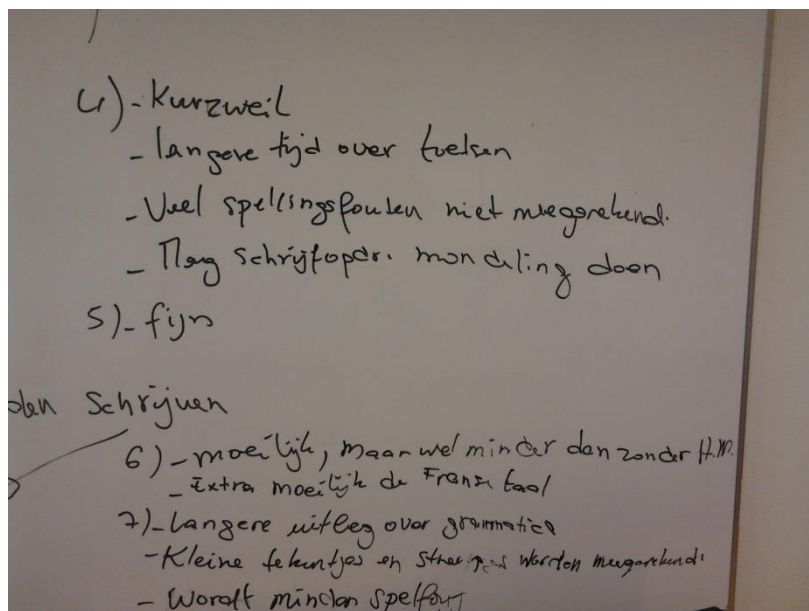
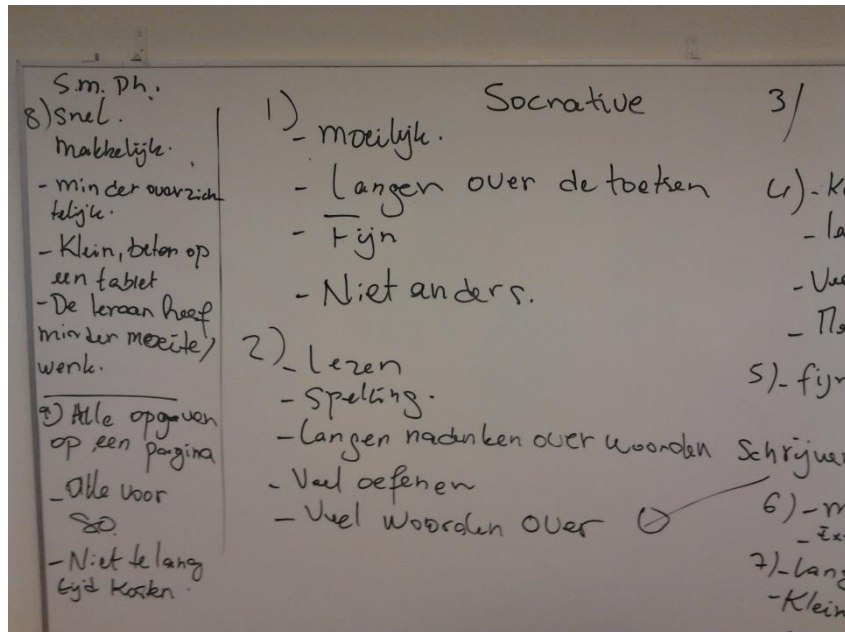
- 1) Hoe is het voor je om een dyslectische leerling te zijn binnen je klas?
- 1a) waar loop je tegen aan? En hoe ga je daar mee om?
- 1b) hoe gaat de klas om met dyslectische leerlingen?

- 2) Welke begeleiding krijg je als dyslectische leerling vanuit de school?
- 2a) Wat vind je daar van?

- 3) Hoe is het voor jou als dyslectische leerling om een Franse toets te maken?
- 3a) Welke ondersteuning krijg je daar bij vanuit de school?
- 3b) Wat vind je van die ondersteuning?

- 4) Wat vind je van het gebruik van smartphones als hulpmiddel bij het maken van de Franse toets?
- 4a) Hoe zou de smartphone volgens jou goed ingezet kunnen worden bij het maken van de Franse toets?

Bijlage 2 Aantekening interview focusgroep

Bijlage 3 Franse toetsen m.b.v. A-3 formaat

SO H3 2Ha klas versie A

1 Complétez et traduisez

A Zet de Franse woorden of uitdrukking in de zin.

- 1 *Wij zoeken* ... le jeu vidéo de Jean.
- 2 *Ik heb liever* ... l'équipe de foot de PSV.
- 3 *De kampioene* ... s'entraîne maintenant.
- 4 *De voornaam* ... de la joueuse de tennis est Amélie.
- 5 *de plattegrond* J'ai ... de Paris. Tu le veux?
- 6 *Ik repareer* ... la télé.
- 7 *De kampioen* ... joue souvent dans l'équipe de France.
- 8 *echt* Tu joues ... avec moi? – Bien sûr!
- 9 *de nieuwe plattegrond* C'est ... de Paris.

B Vertaal de volledige zinnen 1 t/m 5 in het Nederlands.

2 Combinez

Zoek bij elke vraag het juiste antwoord. Je houdt één antwoord over.

1	Ils habitent à Rennes?	A	Les films et les séries.
2	Jérôme adore les lézards, et toi?	B	Je préfère le basket.
3	Vous aimez le tennis ou le basket, monsieur?	C	Nous aimons ça aussi.
4	Caro aime le jazz?	D	Mais non, à Brest.
5	Tu joues au handball, Jean?	E	Moi, je déteste ça.
6	Qu'est-ce que tu aimes à la télé?	F	Oui, elle aime bien.
		G	Oui et je joue aussi au foot.

3 Combinez Zoek bij elke vraag het juiste antwoord. Je houdt één antwoord over.

1	Tu aimes le jazz?	A	Les films et les séries
2	Qu'est-ce que tu aimes à la télé?	B	Je préfère le rugby.
3	Tu joues au handball, Jean?	C	Nous aimons ça aussi.
4	Vous aimez le basket ou le rugby?	D	Mais non, à Marseille.
5	Elles habitent à Agen?	E	Oui et aussi au tennis.
6	Jérôme adore les lézards, et vous?	F	Oui, elle aime bien.
		G	Non, je déteste ça.

4 *Comment dit-on en français?*

Hoe zeg je het in het Frans?

- 1 We hebben een hekel aan sport.
- 2 Waar houdt jij van?
- 3 Ik speel volleybal.
- 4 Hij kijkt niet naar de tv.
- 5 Heeft hij de bal? – Ik weet het niet!
- 6 Zij houdt niet van dansen.
- 7 De films zijn geweldig.
- 8 Hij speelt vooral voetbal.
- 9 De tas is leuk.
- 10 Zij repareren veel.

SO H7 3ha klas

1 Traduisez

Geef de betekenis van de zinnen.

- 1 Je veux vous remercier pour ce beau cadeau.
- 2 Il faut vite faire les valises!
- 3 Je n'ai pas d'arme, ça, c'est mon couteau de poche.
- 4 Dépêche-toi Patrick, nous allons rater notre train.
- 5 La piste cyclable est mal indiquée.
- 6 Le maire affichait l'émission.

2 Complétez

Noteer de ontbrekende woorden.

1	<i>files</i>	S'il n'y a pas de ..., on est vite à Paris.
2	<i>vlucht</i>	Notre ... est annoncé.
3	<i>rijdt</i>	Allô Colette? Tout va bien, on ... très bien sur cette autoroute.
4	<i>de sleutel</i>	J'ai oublié ... de ma valise.
5	<i>het vliegtuig</i>	... part dans une heure et quart.
6	<i>een olifant</i>	Le gros animal gris avec de grandes oreilles, c'est

3 Vertaal de gegeven uitdrukkingen.

1	<i>over twee dagen</i>	Je viens à Bordeaux ...
2	<i>ten minuten geleden</i>	L'avion est parti

4 Formez des phrases

Maak een goede zin met de gegeven woorden.

1

J' – valise – retrouvé – ai – la – de – clé – ma

2

pour – allons – Nous – la – prendre – la – station - ligne 6 – Trocadéro

3

avons – Tour – Nous – devant – vélos – garé – nos – la – Eiffel

5 À toi

A Hoe zeg/ vraag je in het Frans:

- 1 Waar moet je overstappen?
- 2 Is er een aansluiting?
- 3 Ik zou graag een plaats willen reserveren in de tweede klas aan de raamkant.
- 4 De trein naar Nancy, welk perron is het?
- 5 Moet je het kaartje stempelen?
- 6 De trein heeft een vertraging van tien minuten.
- 7 Hij heeft zijn identiteitsbewijs verstopt in zijn schoen.
- 8 Over een uur zitten(zijn) we in de file richting Parijs.
- 9 Zij hebben zich gehaast, (vgl meervoud!)
- 10 Heb jij je identiteitsbewijs vergeten?

Bijlage 4 Franse toetsen m.b.v. Kurzweil

1 Complétez et traduisez

A Vul de gevraagde woorden of uitdrukking in.

1	<i>verjaardag – verrassingen – snoepjes</i>	Aujourd'hui, c'est mon J'ai deset des.....
2	<i>de boom – ik hou van je</i>	Sur, il y a: "....." et "toi et moi"!
3	<i>Mijn klas</i>	est pénible!
4	<i>De neef – aardig</i>	de Céline est
5	<i>altijd</i>	J'arrive ... avec mon petit ami.
6	<i>kijk naar</i>	Je le coeur sur l'arbre.
7	<i>Mijn broer –soms</i>	est pénible!
8	<i>walkman</i>	Écoutez! Voilà mon
9	<i>een maand – ik zie- mijn land.</i>	Tu sais, dans,

B Geef de betekenis van de zinnen van A in het Nederlands.

2 Combinez

A Maak de juiste combinaties. Je houdt twee letters over.

1	Il a des bonbons pour moi,	A	et son grand-père.
2	Patricia est triste,	B	parce que c'est mon anniversaire.
3	Tu as les cd	C	il regarde aussi.
4	Voilà le papi d'Aziz,	D	les palmiers et le soleil.
5	Ah, je vois le Maroc,	E	et aussi les jeux vidéo?
6	Vous n'êtes pas content,	F	et aussi sa grand-mère.
		G	vous êtes fâché.
		H	elle a un problème.

3 Traduisez

Vertaal in het Frans.

1	De meisjes roken sinds zondag.
2	Wacht! Gaat het niet tussen jou en de klas?
3	De leraar is soms boos.
4	Frankrijk is een mooi land.
5	Zij kijkt naar de zon.
6	Jullie eten alleen.
7	Aziz en Caro zijn verliefd.

4 Traduisez

Vertaal in het Nederlands.

1	La camarade de classe emporte son vélo.
2	Ecoutez! Elles racontent!
3	Dans le courrier ado, je peux lire mon poème.
4	Eh bien, je comprends.
5	Tu commences la leçon.
6	Je reçois un vélo pour mon anniversaire. C'est une grande surprise !
7	La télé ne fonctionne pas.

So H8 3ha klas

1 *Traduisez*

Geef de betekenis van de zinnen.

- 1 Il y a des bouchons à la hauteur de Toulouse.
- 2 Nous avons visité plein de choses à Paris.
- 3 Hier, Il avait de la grêle.
- 4 Il faut prévoir une autre (andere) route et éviter les bouchons.
- 5 Ce week-end est classé noir.
- 6 Le Bison Futé recommande de conduire prudemment.
- 7 En tout cas il y a des aires de repos sur l'autoroute .
- 8 Il faisait lourd. Le ciel était couvert.

2 *Combinez*

Combineer de zinnen tot een logisch geheel. Noteer de cijfers en de letters.

1 Sur l'autoroute, on roule mal, car	a est en panne à Lyon.
2 Le trafic	b j'ai un pneu crevé.
3 Le camion	c le bulletin Info Trafic.
4 Je vais prendre de l'essence	d il y a des bouchons.
5 Ici, c'est la station Châtelet et	e il y a des averses.
6 J'arrête la voiture, parce que	f il s'arrête sur une aire de repos.
7 Il fait très mauvais et	g à la station-service.
8 Nous allons écouter	h est fluide.
9 Le chauffeur est fatigué, donc	i je préfère partir dimanche.
10 Le trafic est classé noir samedi, alors	j la sortie de métro est là.

3 *Comment écrit-on?*

Schrijf in het Frans:

- 1 Er waren wolken.
- 2 Het regende gisteren.
- 3 Het verkeer in Parijs heeft vaak vertraging.
- 4 Zij is bang voor onweer.
- 5 Wij hebben veel benzine genomen in het benzinestation.
- 6 De vrachtwagen heeft pech.

Bijlage 5 Franse toetsen m.b.v. smartphones

SO H5 2Ha klas

1 Traduisez

Geef de Nederlandse betekenis van de zinnen.

- 1 Ce matin, je révise mes leçons.
- 2 Tu as l'emploi du temps de lundi?
- 3 Le cartable de Patrick est moche.
- 4 Tu termines?
- 5 Je vais en avion à Nice.
- 6 Nous avons une interrogation de maths à dix heures.
- 7 Bon courage!
- 8 Ah, le surveillant est sévère.
- 9 Dépêche-toi!
- 10 Pendant le repas, je répète l'histoire!
- 11 J'adore mon sac à dos.

2 Complétez

Maak de Franse zinnen compleet. Gebruik de gegeven woorden.

1	<i>twalf uur</i>	Tu manges à la cantine à
2	<i>half een</i>	Je mange chez moi à
3	<i>half tien</i>	L'interro de maths est à
4	<i>vier uur</i>	La récré finit à
5	<i>met de brommer</i>	Je vais à l'école
6	<i>met de auto</i>	Mon père va au travail
7	<i>lopend</i>	Mais ma mère va au bureau
8	<i>twalf uur 's nachts</i>	Vite, vite, il est ...!
9	<i>acht uur</i>	Le dîner est à
10	<i>op skates</i>	Michel va à l'école

3 Complétez

A Maak de zinnen compleet met een van de volgende woorden. Je houdt twee woorden over.

facile / petit-déjeuner / dimanche / faim / demain / pied / difficile / l'après-midi

- 1 Je déteste les maths. C'est très
- 2 Le ..., je ne vais pas au collège.
- 3 Au ..., je mange de la confiture.
- 4 Il mange beaucoup de frites. Il a très
- 5 L'école est près de ma maison, alors je
vais à
- 6 ..., je finis à quatre heures.

B Geef de betekenis van de twee
woorden die je over hebt.

4 *Comment dit-on?*

Hoe zeg je het in het Frans?

- 1 Wij hebben tekenen en
aardrijkskunde.
- 2 De school begint om half negen.
- 3 De pauze eindigt om één uur.
- 4 Hij gaat met de fiets naar school
- 5 Om vijf uur ga ik naar huis.
- 6 Wiskunde, dat is niet gemakkelijk.
- 7 Ik heb pauze van half een tot half
twee.
- 8 Jij eet dadelijk.
- 9 Morgen, neemt hij de bus.

Bijlage 6 Enquêtevragen m.b.v. 5-puntsschaal

Klas: 2Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

.....

Klas: 2Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het hulpprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

.....

Klas: 2Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

.....

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het hulpprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

.....

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

De 5-puntsschaal (1 t/m 5)

Klas: 3Ha

Datum: 25-11-2014

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - ③ - ④ - 5

Hoogste

Klas: 3Ha

Datum: 25-11-2014

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - ③ - 4 - 5

Hoogste

Klas: 3Ha

Datum: 27-11-2014

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - ④ - 5

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het hulpprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het computerprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 3Ha

Datum: 14-1-2015

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het hulpprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 3Ha

Datum: 04 - 02 - 2015

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 3Ha

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Klas: 2Ha

Datum: 7-11-2014

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

ΣΣnummer - 54 penda

Klas: 2Ha

Datum: 7-11-2014

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een pen en A-3 papier?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

ΣΣnummer - 54 penda

Klas: 2^{Ha}

Datum: 27-11-14

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het hulpprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

27-11-2014

Klas: 3^{Ha}

Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van het hulpprogramma 'Kurzweil'?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Ik vond het moeilijk met het leren van de toets maar kurzweil is makkelijk

Klas: ^{2Ha}~~2Ha~~
Datum:

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Maar ik had niet super goed ~~gevoel~~
maar het programma is goed gekend dus

Klas: 2Ha
Datum: 14-1-'15

Hoe is je zelfvertrouwen geweest tijdens het maken van de toets met het gebruik van een smartphone?

Geef een score van 1 t/m 5, waarvan 1 een laag zelfvertrouwen weergeeft en 5 een hoog zelfvertrouwen. Omcirkel je antwoord.

1 - 2 - 3 - 4 - 5

Bijlage 7 Schriftelijke enquête focusgroep

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar jouw mening als leerling. Ik wil je vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in jouw mening rondom je ervaringen met het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 20 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan je een exemplaar zult ontvangen.

1. Wat vond je fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Wat vond je fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Wat vond je fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

6. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

7. Vanuit de resultaten van de schaalvragen over je zelfvertrouwen bij de verschillende hulpmiddelen tijdens de Franse toetsen, kwam het gebruik van A-3 formaat papier als hoogste score naar voren. Wat vind je hiervan? En hoe denk je dat dit komt? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

8. Wat is jouw mening over het gebruik en de inzet van smartphones bij het maken van Franse toetsen? Wil je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

9. Waar liggen volgens jou verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerlingen in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt je je antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

Bedankt voor je medewerking!
Abalo Tchalim Esse, student LvO-Frans Windesheim

2Ha (R.1)

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar jouw mening als leerling. Ik wil je vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in jouw mening rondom je ervaringen met het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 20 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan je een exemplaar zult ontvangen.

1. Wat vond je fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Ik heb geen problemen met schrijven
het is netter dan anders

2. Wat vond je fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Ik vind het veel voor gelezen
de toets was beter te maken dan anders

3. Wat vond je fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

het was heel gemakkelijk om je telefoon te
doen voor school en dat het makkelijk was
veranderen

4. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

het is niet voor gelezen zelf lezen

2 Vla (R1)

5. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

minde overzichtelijk gaat niet goed op mijn tempo

~~niet fijn~~

6. Wat vond je ~~niet~~ aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

iets te klein onoverzichtelijk toets minder goed gemaakt

7. Vanuit de resultaten van de schaalvragen over je zelfvertrouwen bij de verschillende hulpmiddelen tijdens de Franse toetsen, kwam het gebruik van A-3 formaat papier als hoogste score naar voren.

Wat vind je hiervan? En hoe denk je dat dit komt? Wil je je antwoord toelichten?

het is een goede conclusie want dat word ik ook het fijnst letter groot mag er in schrijven

8. Wat is jouw mening over het gebruik en de inzet van smartphones bij het maken van Franse toetsen? Wil je je antwoord toelichten?

niet super goed want het mag wel groter op een iPad of zo iets

9. Waar liggen volgens jou verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerlingen in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt je je antwoord toelichten?

gevoelen goed volgen en doen wat te lezen wil

Bedankt voor je medewerking!

Abalo Tchalim Esse, student LvO-Frans Windesheim

2HA

(R.2)

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar jouw mening als leerling. Ik wil je vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in jouw mening rondom je ervaringen met het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 20 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan je een exemplaar zult ontvangen.

1. Wat vond je fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Welkom want je kan het makkelijker lezen als het groter is als anders en ik merkte dat het wel makkelijker was

2. Wat vond je fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Ik vond Kurzweil heel fijn voorlezen omdat je geen zinnen over je hoeft te lezen. Ik merkte dat het makkelijker ging

3. Wat vond je fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Wel goed maar ~~was een beetje lastig~~ dat ik het wel makkelijk kon doen door de woorden te horen dat ik het wel makkelijk kon doen en dat ik het wel makkelijk kon doen. Ik merkte dat het wel makkelijk ging. Ik merkte dat het wel makkelijk ging. Ik merkte dat het wel makkelijk ging.

4. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Dat het niet werkt voor gelezen want ik wel heel erg. Want ik kan nu de tekst lezen want ik was geen zinnen meer en dat was wel heel veel erg.

2 H 2

(R.2)

5. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

dat ze best wel lang moet wachten voordat het opgestart is.

6. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

ik vond het heel verstandig dat soms de lay-out hele maal door je was stom.

7. Vanuit de resultaten van de schaalvragen over je zelfvertrouwen bij de verschillende hulpmiddelen tijdens de Franse toetsen, kwam het gebruik van A-3 formaat papier als hoogste score naar voren.

Wat vind je hiervan? En hoe denk je dat dit komt? Wil je je antwoord toelichten?

ik denk want ik vond kurzweil het beste. ik denk dat het komt door dat sommige kinderen niet gewent zijn om met kurzweil te werken.

8. Wat is jouw mening over het gebruik en de inzet van smartphones bij het maken van Franse toetsen? Wil je je antwoord toelichten?

Wel leuk want dan kan je iets doen met je mobiel tijdens de les en anders wel leuk dat ze school mee gaat met de tijd.

9. Waar liggen volgens jou verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerlingen in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt je je antwoord toelichten?

dat de computer zo snel al in opgestart en dat ze direct kan beginnen.

Bedankt voor je medewerking!

Abalo Tchalim Esse, student LVO-Frans Windesheim

Jris

11-02-2015

R.1

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar jouw mening als leerling. Ik wil je vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in jouw mening rondom je ervaringen met het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 20 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan je een exemplaar zult ontvangen.

1. Wat vond je fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Het was duidelijk leesbaar. Meer overzicht en makkelijker te lezen. Ondanks dat ik geen dyslexie heb met lezen, was het beter te maken.

2. Wat vond je fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Je hoeft niet te schrijven en je had een duidelijker overzicht dan met de smartphone.

3. Wat vond je fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Je hoeft het niet te schrijven.

4. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Ik heb niet echt iets waardoor ik het niet fijn vond.

5. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

op de computer is het moeilijk te lezen en minder overzicht dan met A-3 papier.

6. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Het was heel onduidelijk. Je had geen makkelijk overzicht en moest veel scrollen.

7. Vanuit de resultaten van de schaalvragen over je zelfvertrouwen bij de verschillende hulpmiddelen tijdens de Franse toetsen, kwam het gebruik van A-3 formaat papier als hoogste score naar voren. Wat vind je hiervan? En hoe denk je dat dit komt? Wil je je antwoord toelichten?

Ik vind het zelf dat het het beste werkt het is duidelijker, makkelijker te lezen.

8. Wat is jouw mening over het gebruik en de inzet van smartphones bij het maken van Franse toetsen? Wil je je antwoord toelichten?

Ik vind het persoonlijk niet fijn om met een smart phone te werken. Het is heel onduidelijk.

9. Waar liggen volgens jou verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerlingen in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt je je antwoord toelichten?

Door mr. Kramer wordt er al veel rekening gehouden met dyslexie door de schrift toetsen en door goed mee te denken over een toets. Ik denk niet dat het veel beter kan.

Bedankt voor je medewerking!

Abalo Tchalim Esse, student LvO-Frans Windesheim

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar jouw mening als leerling. Ik wil je vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in jouw mening rondom je ervaringen met het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 20 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan je een exemplaar zult ontvangen.

1. Wat vond je fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Nee niet echt ik vindt het juist onhandig met zo'n groot papier. Ik heb het liever op een A-4 formaat dan is het overzichtelijker.

2. Wat vond je fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Ja omdat het voorgelezen wordt en als je het hoor dan begrijp ik bijv. een franse tekst beter.

3. Wat vond je fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Dan ik vond het op je mobiel niet echt fijn omdat het veels te klein was en ik ze maar daarna op de computer vond ik het wel heel goed! omdat je makkelijk kunt typen en het er heel duidelijk staat en dingen neer kunt zetten en later weer weghalen of bijvoegen.

4. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Dat het zo groot is vindt ik niet fijn.

5. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Dat je 2 bladen hebt om het in te vullen. (dat was toen zo). Je moet dan wel alles op de computer kunnen doen

6. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Dat het te klein is op je mobiel. Het zou wel goed zijn op bijvoorbeeld een iPad

7. Vanuit de resultaten van de schaalvragen over je zelfvertrouwen bij de verschillende hulpmiddelen tijdens de Franse toetsen, kwam het gebruik van A-3 formaat papier als hoogste score naar voren. Wat vind je hiervan? En hoe denk je dat dit komt? Wil je je antwoord toelichten?

Nou dat vindt ik juist het minst fijn. Ik heb liever op A4.

8. Wat is jouw mening over het gebruik en de inzet van smartphones bij het maken van Franse toetsen? Wil je je antwoord toelichten?

Goed maar het is handig want als je het opschrijft dan staat het er en kun je het niet meer weghalen - Hierbij (smartphones) wel.

9. Waar liggen volgens jou verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerlingen in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt je je antwoord toelichten?

Nou op bijvoorbeeld een iPad dan zou het beter worden.

Bedankt voor je medewerking!

Abalo Tchalim Esse, student LvO-Frans Windesheim

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar jouw mening als leerling. Ik wil je vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in jouw mening rondom je ervaringen met het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 20 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan je een exemplaar zult ontvangen.

1. Wat vond je fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Het is overzichtelijker dat vindt ik best wel fijn

2. Wat vond je fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Ik heb best niet kunnen proberen ik heb het op word geprobeert
op word was het makkelijker dat ze kon horen ik vind dat persoonlijk erg
handig om te hebben

3. Wat vond je fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

het is makkelijk om het te gebruiken alleen wel best klein

4. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van A-3 formaat papier als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

niet zo heel veel geen-punten

5. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

Het werkte bij mij niet maar ik heb er wel einden mee gewerkt en dan dacht het gewoon altijd wat langer want het werkte langzaam.

6. Wat vond je niet fijn aan het gebruik van de smartphone als hulpmiddel tijdens de Franse toets? Waaraan merkte je dat bij jezelf? Wil je je antwoord toelichten?

het was heel klein en niet overzichtelijk je moet steeds naar beneden en weer naar onder scrollen dat is erg lang.

7. Vanuit de resultaten van de schaalvragen over je zelfvertrouwen bij de verschillende hulpmiddelen tijdens de Franse toetsen, kwam het gebruik van A-3 formaat papier als hoogste score naar voren.

Wat vind je hiervan? En hoe denk je dat dit komt? Wil je je antwoord toelichten?

dat is natuurlijk geen nieuwe dingen alles heb je al eerder mee gewerkt als je ook werkt op je mobiel zal maken dan zo dat waarschijnlijk hoogs worden.

8. Wat is jouw mening over het gebruik en de inzet van smartphones bij het maken van Franse toetsen? Wil je je antwoord toelichten?

het zou erg handig zijn in een goed app waar de vragen aangemaakt zijn dan de tijd en niet grote koppen heeft want dat kan je niet lezen op je mobiel.

9. Waar liggen volgens jou verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerlingen in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt je je antwoord toelichten?

frans blijft gewoon een moeilijke taal voor dyslectische leerlingen dan de spelling die compleet anders is dan het nederlandse. hun begeleiding kan meer dat is per leerling anders denk ik maar er zal een bepaald of punt verbeterpunten zo als misschien meer bij grammatika of woorden, persoonlijk ik weet ik het nu wel oke.

Bedankt voor je medewerking!

Abalo Tchalim Esse, student LvO-Frans Windesheim

Bijlage 8 Uitkomsten onderzoek t.b.v. de focusgroep

*Uitkomsten interview met de focusgroep
(de 5 dyslectische leerlingen uit 2Ha en 3Ha):*

Resultaten interview respondenten focusgroep	
Vraag 1	Hoe is het voor je om een dyslectische leerling te zijn binnen je klas?
Antwoord	Fijn
Vraag 1a	Waar loop je tegen aan? En hoe ga je om daar mee om?
Antwoord	Lezen, spelling, langer nadenken over woorden schrijven. Veel woorden overschrijven. Veel oefenen.
Vraag 1b	Hoe gaat de klas om met dyslectische leerlingen?
Antwoord	Niet anders.
Vraag 2	Welke begeleiding krijg je als dyslectische leerling vanuit de school?
Antwoord	Kurzweil Langere tijd om over de toetsen te doen Veel spellingsfouten niet laten meerekenen Schrijfopdrachten mondeling mogen doen
Vraag 2a	Wat vind je daar van?
Antwoord	Goed.
Vraag 3	Hoe is het voor jou als dyslectische leerling om een Franse toets te maken?
Antwoord	Moeilijk, maar wel minder moeilijk dan zonder hulpmiddel. Extra moeilijk, door de Franse taal
Vraag 3a	Welke ondersteuning krijg je daar bij vanuit de school?
Antwoord	Kleine tekentje en streepjes worden niet meegerekend. Langer uitleg over grammatica.
Vraag 3b	Wat vind je van die ondersteuning?
Antwoord	Goed. Er worden minder fouten gemaakt door de ondersteuning.
Vraag 4	Wat vind je van het gebruik van smartphones als hulpmiddel bij het maken van een Franse toets?
Antwoord	Snel. Gemakkelijk. Minder overzichtelijk. Kleine letters. Beter op een tablet. De leraar heeft minder moeite en werk ervan.
Vraag 4a	Hoe zou de smartphone volgens jou goed ingezet kunnen worden bij het maken van een Franse toets?

Antwoord	Alleen voor schriftelijke overhoringen.
	De toets moet niet te lang zijn.
	Alle opgave op 1 pagina.

Bijlage 9 Enquêtevragen aan de Franse docenten

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar uw mening als docent Frans. Ik wil u vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in uw mening rondom het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen en het dyslexiebeleid van CSVVG locatie Beilen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 15 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan u een exemplaar zult ontvangen.

1. Op welke wijze bent u betrokken bij het dyslexiebeleid? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

2. Wat vindt u van het dyslexiebeleid? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

3. Hoe geeft u invulling aan het dyslexiebeleid met betrekking tot dyslexiehulpmiddelen tijdens de Franse les en/of Franse toetsen? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

4. Wat denkt u dat de dyslectische leerlingen vinden van uw aanpak van dyslexie? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

5. Wat vindt u van de huidige hulpmiddelen die te gebruiken zijn in de begeleiding bij dyslectische leerlingen binnen CSG Beilen? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

6. Wat vindt u, bij het afnemen van Franse toetsen, van het gebruik van A-3 formaat door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

70

Respondent 1

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar uw mening als docent Frans. Ik wil u vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in uw mening rondom het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen en het dyslexiebeleid van CSVVG locatie Beilen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 15 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan u een exemplaar zult ontvangen.

1. Op welke wijze bent u betrokken bij het dyslexiebeleid? Wilt u uw antwoord toelichten?

- We werken hier met Kurtzweil en voor leerlingen met ernstige dyslexie, regel ik dat de toets via Kurtzweil gemaakt kan worden.
- Ik houd rekening met spellingsfouten in toetsen

2. Wat vindt u van het dyslexiebeleid? Wilt u uw antwoord toelichten?

Ik ken het precieze dyslexiebeleid van deze school nog niet grondig, omdat ik hier sinds dit jaar werk. Kurtzweil vind ik wel een goede oplossing voor leerlingen met dyslexie.

3. Hoe geeft u invulling aan het dyslexiebeleid met betrekking tot dyslexiehulpmiddelen tijdens de Franse les en/of Franse toetsen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Zie vraag 1.

4. Wat denkt u dat de dyslectische leerlingen vinden van uw aanpak van dyslexie? Wilt u uw antwoord toelichten?

Ik hoor tot nu toe geen klachten, dus ik neem aan dat het prima is voor ze.

5. Wat vindt u van de huidige hulpmiddelen die te gebruiken zijn in de begeleiding bij dyslectische leerlingen binnen CSG Beilen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Kurtzweil is wel een goed programma, maar het is niet altijd praktisch voor de docent. Er gaan vaak dingen mis met het klaarzetten van de toets, of het goed opslaan etc.

6. Wat vindt u, bij het afnemen van Franse toetsen, van het gebruik van A-3 formaat door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Zou ik zelf prettiger vinden dan Kurtzweil, maar voor de leerlingen is Kurtzweil handiger, omdat dit programma ook aan het kan voorlezen.

7. Wat vindt u, bij het afnemen van Franse toetsen, van het gebruik van Kurzweil door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Goede oplossing voor ernstig dyslectische leerlingen. Voor minder dyslectische leerlingen vind ik op de toets schrijven goed genoeg.

8. Hoe staat u, bij het afnemen van Franse toetsen, tegenover het gebruik van smartphones door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Geen ervaring mee. Lijkt me niet heel handig, gezien ze daarmee ook gemakkelijk kunnen afkijken.

9. Waar liggen volgens u verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerling in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Op deze school zou het handig zijn als de docenten ook een cursus krijgen hoe om te gaan met Kurtzweil.

10. Ruimte voor eventuele toelichting:

Bedankt voor uw medewerking!
Abalo Tchalim Esse

Respondent 2

Schriftelijke enquête

In het kader van mijn afstudeeronderzoek naar het gebruik van smartphones bij het afnemen van een Franse toets onder dyslectische leerlingen van de klassen 2Ha en 3Ha binnen CSVVG locatie Beilen, ben ik benieuwd naar uw mening als docent Frans. Ik wil u vragen deze enquêtevragen te beantwoorden die mij inzicht zullen geven in uw mening rondom het gebruik van huidige dyslexiehulpmiddelen en het dyslexiebeleid van CSVVG locatie Beilen. Deelname aan deze enquête neemt ongeveer 15 minuten in beslag. De antwoorden worden anoniem verwerkt. De resultaten worden verwerkt in mijn onderzoeksverslag waarvan u een exemplaar zult ontvangen.

1. Op welke wijze bent u betrokken bij het dyslexiebeleid? Wilt u uw antwoord toelichten?

Ik ben als docent vreemde talen in eerste instantie wel betrokken geweest bij het corrigeren van toetsen. Hoe kijk je na? Wanneer reken je iets fout en wanneer maar half of helemaal niet. Verder heb ik instructie gehad over het gebruik van Kurzweil en zorg ik ervoor dat leerlingen die aangeven hiervan gebruik willen maken, dat de toets in EIO of op een stick klaar staat.

2. Wat vindt u van het dyslexiebeleid? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....Aan de ene kant vind ik het goed rekening te houden met leerlingen, die dyslexie hebben. Aan de andere kant heb ik soms het gevoel, dat er te veel rekening mee gehouden moet worden. Ze worden wel getoetst. Maar het moet geen vrij briefje zijn om er maar weinig voor te doen. Er wordt soms niks ingevuld en de woorden lijken in de verste verte niet op het opgegeven leerwerk.

4. Wat denkt u dat de dyslectische leerlingen vinden van uw aanpak van dyslexie? Wilt u uw antwoord toelichten?

.....Ik weet niet wat de leerlingen ervan vinden.

5. Wat vindt u van de huidige hulpmiddelen die te gebruiken zijn in de begeleiding bij dyslectische leerlingen binnen CSG Beilen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Ik gebruik geen speciale leermiddelen. De leerlingen mogen in hun werkboek schrijven. Dit in tegenstelling tot de leerlingen, die niet dyslectisch zijn. Wel laat ik de leerlingen gebruik maken van Kurzweil. en krijgen ze extra tijd.

6. Wat vindt u, bij het afnemen van Franse toetsen, van het gebruik van A-3 formaat door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Ik heb vroeger wel gebruik gemaakt van A3 formaat. Nu eigenlijk niet meer. De leerlingen gebruiken nu Kurzweil. Maar vind het op zich prima, als leerlingen A3 formaat willen gebruiken. Het zal allicht wat duidelijker worden.

7. Wat vindt u, bij het afnemen van Franse toetsen, van het gebruik van Kurzweil door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Zoals ik al eerder heb aangegeven, vind ik het prima. De faciliteiten zijn goed bij ons op school. En het is wel aangetoond, dat het helpt

8. Hoe staat u, bij het afnemen van Franse toetsen, tegenover het gebruik van smartphones door dyslectische leerlingen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Dat weet ik niet. Het programma socrative, dat nu gebruikt is, gaf wel een erg onoverzichtelijk score overzicht. Ik weet ook niet of dit nu een aanvulling is. Ik zie nog niet de meerwaarde. Ik denk dat ik het niet zou inzetten bij het toetsen.

9. Waar liggen volgens u verbeterpunten in de begeleiding bij dyslectische leerling in het algemeen en specifiek tijdens het afnemen van Franse toetsen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Ik denk dat de leerlingen bij ons op school goed begeleid worden en zie geen verbeterpunten.

Wat mezelf betreft, ik zou het niet weten. Tijdens mijn lessen ben ik aan het differentiëren, Maar dat is niet specifiek alleen voor de dyslecten bedoeld. Verder alleen dus bij het toetsen en het nakijken, dan reken ik spellingsfouten half mee.

10. Ruimte voor eventuele toelichting:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bedankt voor uw medewerking!
Abalo Tchalim Esse
Student LvO-Frans Windesheim

Bijlage 10 Verwerking resultaten deelvraag 1

Tabel 13 Reacties focusgroep m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning vanuit school'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1	Kurzweil	Kurzweil.
1	Langere toets-tijd	Langere tijd om over de toetsen te doen.
1	Fouten niet meerekenen	Veel spellingsfouten niet laten meerekenen.
1	Mondelinge toetsen	Schrijfp opdrachten mondeling mogen doen.
1	Tekentjes niet meerekenen	Kleine tekentje en streepjes worden niet meegerekend.
1	Langer uitleg	Langer uitleg over grammatica.
1	Goede begeleiding	Begeleiding: goed.
1	Goede ondersteuning	Ondersteuning: goed.
1	Minder fouten door ondersteuning	Er worden minder fouten gemaakt door de ondersteuning.

Tabel 14 Reactie focusgroep m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning vanuit de school'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)	
Code/label	
• Kurzweil	
• Langere toets-tijd	
• Fouten niet meerekenen	
• Mondelinge toetsen	
• Tekentjes niet meerekenen	
• Langer uitleg	
• Goede begeleiding	
• Goede ondersteuning	
• Minder fouten door ondersteuning	

Tabel 15 Reacties focusgroep m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning vanuit school'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)	
De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt	
Code/label	
• Kurzweil	
• Langere toets-tijd	
• Fouten niet meerekenen xx	
• Mondelinge toetsen	
• Langer uitleg	
• Goede begeleiding	
• Goede ondersteuning	
• Minder fouten door ondersteuning	

Tabel 16 Reacties focusgroep m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning vanuit school'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)	
Hulpmiddelen • Kurzweil (x) • Mondelinge toetsen (x) Privileges • Langere toets-tijd (x) • Langer uitleg (x)	Beoordeling • Fouten niet meerekenen (xx) • Goede begeleiding (x) • Goede ondersteuning (x) • Minder fouten door ondersteuning (x)

Tabel 17 Reacties focusgroep m.b.t. 'verbeterpunten dyslexiebegeleiding'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Goed begeleiden	Gewoon goed begeleiden
1.2	Doen wat de leerling wil	Doen wat de leerling wil
2.1	Computers startklaar	Dat de computers en zo al zijn opgestart en dat je direct kan beginnen.
3.1	Denk niet dat het beter kan	Door mw. Kramer wordt er al veel rekening gehouden met dyslexie door de schrijffouten en door goed mee te denken over een fout. Ik denk niet dat het veel beter kan.
4.1	iPad	Nou, op bijvoorbeeld een iPad zou het beter worden.
5.1	Meer hulp bij grammatica/woorden	Frans blijft gewoon een moeilijke taal voor dyslexieleerlingen door de spelling die compleet anders is dan het Nederlands. Qua begeleiding kan, maar dat is per leerling anders denk ik, maar er zal op bepaalde punten verbeterpunten zoals misschien meer hulp bij grammatica of woorden, persoonlijk vind ik het nu wel oké.
5.2	Ik vind het oké	Persoonlijk vind ik het nu wel oké.

Tabel 18 Reacties focusgroep m.b.t. 'verbeterpunten dyslexiebegeleiding'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)	
Code/label	• Goed begeleiden • Doen wat de leerling wil • Computers startklaar • Denk niet dat het beter kan • iPad • Meer hulp bij grammatica/woorden • Ik vind het oké

Tabel 19 Reacties focusgroep m.b.t. 'verbeterpunten dyslexiebegeleiding'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)	
De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt	
Code/label	• Goed begeleiden • Doen wat de leerling wil • Computers startklaar • Denk niet dat het beter kan • iPad

- Meer hulp bij grammatica/woorden
- Ik vind het oké

Tabel 20 Reacties focusgroep m.b.t. 'verbeterpunten dyslexiebegeleiding'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)

Oplossingen

- Goed begeleiden (x)
- Doen wat de leerling wil (x)
- Computers startklaar (x)
- iPad (x)
- Meer hulp bij grammatica/woorden (x)

Feedback

- Denk niet dat het beter kan (x)
- Ik vind het oké (x)

Tabel 21 Reacties docenten m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning dyslexiebeleid'

Resultaat reacties docenten (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Werken met Kurzweil	We werken hier met Kurzweil
1.2	Ik regel Kurzweil	Voor leerlingen met ernstige dyslexie regel ik dat de toets via Kurzweil gemaakt kan worden.
1.3	Rekening houden met spellingfouten	Ik houd rekening met spellingsfouten in toetsen.
1.4	Ken dyslexiebeleid niet grondig	Ik ken het precieze dyslexiebeleid van deze school nog niet grondig, omdat ik hier sinds dit jaar werk.
1.5	Kurzweil goede oplossing	Kurzweil vind ik wel een goede oplossing voor leerlingen met dyslexie.
1.6	Hoor geen klachten	Ik hoor tot nu toe geen klachten, dus ik neem aan dat het prima is voor ze.
1.7	Wens cursus Kurzweil voor docenten	Op deze school zou het handig zijn als de docenten ook een cursus krijgen hoe om te gaan met Kurtzweil.
2.1	Fouten afwegen bij corrigeren toetsen	Ik ben als docent vreemde talen in eerste instantie wel betrokken geweest bij het corrigeren van toetsen. Hoe kijk je na? Wanneer reken je iets fout en wanneer maar half of helemaal niet.
2.2	Instructie Kurzweil gehad	Verder heb ik instructie gehad over het gebruik van Kurzweil en
2.3	Ik zorg voor Kurzweil	Ik zorg ervoor dat leerlingen die aangeven hiervan (Kurzweil) gebruik willen maken, dat de toets in EIO of op een stick klaar staat.
2.4	Soms te veel rekening houden met dyslexie	Aan de ene kant vindt ik het goed rekening te houden met leerlingen, die dyslexie hebben. Aan de andere kant heb ik soms het gevoel, dat er te veel rekening mee gehouden moet worden.
2.5	Dyslexie is geen vrij-briefje	Ze worden wel getoetst. Maar het moet geen vrij-briefje zijn om er maar weinig voor te doen. Er wordt soms niks ingevuld en de woorden lijken in de verste verte niet op het opgegeven leerwerk.
2.6	Weet niet wat leerlingen vinden	Ik weet niet wat de leerlingen ervan vinden.
2.7	Geen verbeterpunten beleid/begeleiding	Ik denk dat de leerlingen bij ons op school goed begeleid worden en zie geen verbeterpunten. Wat mezelf betreft, ik zou het niet weten. Tijdens mijn lessen ben ik aan het differentiëren, maar dat is niet specifiek alleen voor de dyslecten bedoeld. Verder

alleen dus bij het toetsen en het nakijken,
dan reken ik spellingsfouten half mee.

Tabel 22 Reacties docenten m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning dyslexiebeleid'

Resultaat eerste verwerking reacties docenten (overzicht labels)

Code/label

- Werken met Kurzweil
- Ik regel Kurzweil
- Rekening houden met spellingfouten
- Ken dyslexiebeleid niet grondig
- Kurzweil goede oplossing
- Hoor geen klachten
- Wens cursus Kurzweil voor docenten
- Fouten afwegen bij corrigeren toetsen
- Instructie Kurzweil gehad
- Ik zorg voor Kurzweil
- Soms te veel rekening houden met dyslexie
- Dyslexie is geen vrij-briefje
- Weet niet wat leerlingen vinden
- Geen verbeterpunten beleid/begeleiding

Tabel 23 Reacties docenten m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning dyslexiebeleid'

Resultaat tweede verwerking reacties docenten (na samenvoegen synoniemen)

De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt

Code/label

- Werken met Kurzweil xx
- Kurzweil klaarzetten xx
- Rekening houden met spellingfouten xx
- Ken dyslexiebeleid niet grondig
- Hoor geen klachten
- Wens cursus Kurzweil voor docenten
- Soms te veel rekening houden met dyslexie
- Dyslexie is geen vrij-briefje
- Weet niet wat leerlingen vinden
- Geen verbeterpunten beleid/begeleiding

Tabel 24 Reacties docenten m.b.t. 'begeleiding/ondersteuning dyslexiebeleid'

Eindresultaat verwerking reacties docenten (indeling thema's)	
Hulpmiddelen • Kurzweil (xxxx)	Beoordeling • Rekening houden met spellingfouten (xx)
Mening docenten • Soms te veel rekening houden met dyslexie (x) • Dyslexie is geen vrij-briefje (x) • Ken dyslexiebeleid niet grondig (x) • Wens cursus Kurzweil voor docenten (x) • Geen verbeterpunten beleid/begeleiding (x)	Feedback • Hoor geen klachten (x) • Weet niet wat leerlingen vinden (x)

Bijlage 11 Verwerking resultaten deelvraag 2

Tabel 25 Reacties focusgroep m.b.t. 'inzet smartphones'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1	Alleen voor SO's	Alleen voor schriftelijke overhoringen.
1	Toets niet te lang	De toets moet niet te lang zijn.
1	Opgaven op 1 pag.	Alle opgave op 1 pagina.
1.1	Niet goed	Smartphone: niet super goed.
1.2	Mag groter	Het mag wel groter op een iPad of zoiets.
2.1	Wel leuk	Smartphone: wel leuk, want dan kan je iets doen met je mobiel tijdens de lessen.
2.2	School met de tijd mee	Wel leuk dat je school mee gaat met de tijd.
3.1	Niet fijn	Ik vind het persoonlijk niet fijn om met een smartphone te werken.
3.2	Heel onduidelijk	Smartphone: het is heel onduidelijk.
4.1	Goed	Smartphone: Goed.
4.2	Handig voor correcties	Het is handig, want als je het opschrijft dan staat het er en kun je het niet meer weghalen. Hierbij (smartphones) wel.
5.1	Geen grote lappen tekst	Het zou erg handig zijn in een goede app. waar de vragen aangepast zijn aan de app. en niet grote lappen tekst, want dat kan je niet lezen op je mobiel.

Tabel 26 Reacties focusgroep m.b.t. 'inzet smartphones'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)	
Code/label	
	• Alleen voor SO's • Toets niet te lang • Opgaven op 1 pag. • Niet goed • Mag groter • Wel leuk • School met de tijd mee • Niet fijn • Heel onduidelijk • Goed • Handig voor correcties • Geen grote lappen tekst

Tabel 27 Reacties focusgroep m.b.t. 'inzet smartphones'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)

De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt

Code/label

- Alleen voor SO's
- Toets niet te lang xx
- Mag groter
- Wel leuk
- School met de tijd mee
- Niet fijn xx
- Heel onduidelijk
- Goed
- Handig voor correcties
- Geen grote lappen tekst

Tabel 28 Reacties focusgroep m.b.t. 'inzet smartphones'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)

Feedback

- Niet fijn (xx)
- Wel leuk (x)
- Goed (x)
- School met de tijd mee (x)
- Heel onduidelijk (x)
- Handig voor correcties (x)

Tips

- Alleen voor SO's (x)
- Toets niet te lang (xx)
- Geen grote lappen tekst (x)
- Mag groter (x)

Tabel 29 Reacties docenten m.b.t. 'inzet smartphones'

Resultaat reacties docenten (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Geen ervaring	Geen ervaring mee.
1.2	Gemakkelijk afkijken	Lijkt me niet heel handig, gezien ze daarmee ook gemakkelijk kunnen afkijken.
2.1	Weet ik niet	Dat weet ik niet.
2.2	Socrative onoverzichtelijk	Het programma Socrative, dat nu gebruikt is, gaf wel een erg onoverzichtelijk score overzicht.
2.3	Zie geen meerwaarde	Ik weet ook niet of dit nu een aanvulling is. Ik zie nog niet de meerwaarde.

Tabel 30 Reacties docenten m.b.t. 'inzet smartphones'

Resultaat eerste verwerking reacties docenten (overzicht labels)	
Code/label	• Geen ervaring • Gemakkelijk afkijken • Weet ik niet • Socrative onoverzichtelijk • Zie geen meerwaarde

Tabel 31 Reacties docenten m.b.t. 'inzet smartphones'

Resultaat tweede verwerking reacties docenten (na samenvoegen synoniemen)	
De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt	
Code/label	• Geen ervaring • Gemakkelijk afkijken • Weet ik niet • Socrative onoverzichtelijk • Zie geen meerwaarde

Tabel 32 Reacties docenten m.b.t. 'inzet smartphones'

Eindresultaat verwerking reacties docenten (indeling thema's)
--

Feedback

- Geen ervaring
- Weet ik niet

Bezwaren

- Gemakkelijk afkijken
- Socrative onoverzichtelijk
- Zie geen meerwaarde

Bijlage 12 Verwerking resultaten deelvraag 3

Tabel 33 Reacties focusgroep m.b.t. 'A-3 papier'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Lekker groot	Lekker groot
1.2	Overzichtelijk	Overzichtelijk
1.3	Sneller klaar	Sneller klaar dan anders
1.4	Werd niet voorgelezen	Het werd niet voorgelezen. Zelf lezen.
2.1	Fijn	Wel fijn
2.2	Groot leest gemakkelijk	je kan het gemakkelijk lezen als het groter is als anders en ik merkte dat het wel gemakkelijk las.
2.3	Miste het voorlezen	Dat het niet wordt voorgelezen miste ik wel heel erg, want ik las nu de tekst 2 keer want ik wou geen zinnen missen en dat nam wel heel veel tijd in.
3.1	Duidelijk leesbaar	Het was duidelijk leesbaar
3.2	Gemakkelijk lezen	Makkelijker te lezen
3.3	Meer overzicht	Meer overzicht
3.4	Beter te maken	Ondanks dat ik geen dyslexie heb met lezen, was het beter te maken.
3.5	Niets wat niet fijn was	Ik heb niet echt iets waardoor ik het niet fijn vond.
4.1	Niet echt fijn	Nee niet echt fijn.
4.2	Groot papier is onhandig	Ik vind het juist onhandig met zo'n groot papier. Ik heb het liever op een A-4 formaat, dan is het overzichtelijker.
4.3	Groot vind ik niet fijn	Dat het zo groot is vind ik niet fijn.
5.1	Overzichtelijker	Het is overzichtelijker.
5.2	Wel fijn	Dat vind ik best wel fijn.
5.3	Geen minpunten	Niet zo heel veel. Geen punten.

Tabel 34 Reacties focusgroep m.b.t. 'A-3 papier'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)	
Code/label	
• Lekker groot	
• Overzichtelijk	
• Sneller klaar	
• Werd niet voorgelezen	
• Fijn	
• Groot leest gemakkelijk	
• Miste het voorlezen	
• Duidelijk leesbaar	
• Gemakkelijk lezen	
• Meer overzicht	
• Beter te maken	
• Niets wat niet fijn was	

- Groot papier is onhandig
- Groot vind ik niet fijn
- Overzichtelijker
- Wel fijn
- Geen minpunten

Tabel 35 Reacties focusgroep m.b.t. 'A-3 papier'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)

De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt

Code/label

- Groot leest gemakkelijk xxx
- Overzichtelijk xxx
- Sneller klaar
- Miste het voorlezen xx
- Fijn xx
- Duidelijk leesbaar
- Beter te maken
- Groot is niet fijn
- Groot is onhandig
- Geen minpunten

Tabel 36 Reacties focusgroep m.b.t. 'A-3 papier'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)

Gevoelens

- Fijn (xx)
- Niet fijn (x)

Ervaringen

- Groot leest gemakkelijk (xxx)
- Overzichtelijk (xxx)
- Sneller klaar (x)
- Miste het voorlezen (xx)
- Duidelijk leesbaar (x)
- Beter te maken (x)
- Groot is onhandig (x)
- Geen minpunten (x)

Tabel 37 Reacties focusgroep m.b.t. 'Kurzweil'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Voorlezen is fijn	Fijn, want het werd voorgelezen.
1.2	Minder overzichtelijk	Minder overzichtelijk. Ging niet goed op mijn tempo.
2.1	Fijn geen zinnen vergeten te lezen	Ik vond Kurzweil wel heel fijn, vooral omdat ze geen zinnen vergat te lezen.
2.2	Gemakkelijk	Ik merkte dat het gemakkelijk ging.
2.3	Lang wachten met opstarten	Dat je best wel lang moet wachten voordat het opstart.
3.1	Niet schrijven	Je hoefde niet te schrijven
3.2	Duidelijker overzicht	je had een duidelijker overzicht dan met de smartphone.
3.3	Moeilijk lezen op computer	Op de computer is het moeilijk te lezen
3.4	Minder overzichtelijk	Minder overzichtelijk dan met A-3 papier.
4.1	Voorlezen is begrijpelijker	Ja, omdat het voorgelezen wordt en als ik het hoor dan begrijp ik een Franse tekst beter.
5.1	Typen is gemakkelijk	Ik heb het niet kunnen proberen. Ik heb het op Word geprobeerd. Op Word was het gemakkelijk dat je kon typen. Ik vind het persoonlijk erg handig om te hebben.
5.2	Werkt langzamer	Het werkte bij mij niet, maar ik heb er wel eerder mee gewerkt en dan duurt het gewoon altijd wat langer, want het werkt langzamer.

Tabel 38 Reacties focusgroep m.b.t. 'Kurzweil'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)	
Code/label	
	• Voorlezen is fijn • Minder overzichtelijk • Fijn geen zinnen vergeten te lezen • Gemakkelijk • Lang wachten met opstarten • Niet schrijven • Duidelijk overzicht • Moeilijk lezen op computer • Minder overzichtelijk • Voorlezen is begrijpelijker • Typen is gemakkelijk • Werkt langzamer

Tabel 39 Reacties focusgroep m.b.t. 'Kurzweil'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)

De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt

Code/label

- Voorlezen is fijn xxx
- Minder overzichtelijk xx
- Gemakkelijk
- Computer werkt langzamer xx
- Duidelijk overzicht
- Moeilijk lezen op computer
- Typen gemakkelijker dan schrijven xx

Tabel 40 Reacties focusgroep m.b.t. 'Kurzweil'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)

Gevoelens

- Fijn (x)

Ervaringen

- Voorlezen is fijn (xxx)
- Minder overzichtelijk (xx)
- Gemakkelijk
- Computer werkt langzamer (xx)
- Duidelijk overzicht (x)
- Moeilijk lezen op computer (x)
- Typen makkelijker dan schrijven (xx)

Tabel 41 Reacties focusgroep m.b.t. 'Smartphones'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Leuk op telefoon	Het was leuk om iets op je telefoon te doen voor school en dat het dan gelijk was verzonden.
1.2	Te klein	Iets te klein.
1.3	Onoverzichtelijk	Onoverzichtelijk.
1.4	Niet goed.	Niet super goed.
1.5	Mag groter	Het mag wel groter op een iPad of zoiets.
2.1	Goed	Wel goed.
2.2	Relaxt kunnen zitten	Relaxt kunnen zitten
2.4	Irritante lay-out	Ik vond het wel irritant dat soms de lay-out helemaal door de war stond.
2.5	Leuk op telefoon	Wel leuk, want dan kan je iets doen met je mobiel tijdens de lessen en dat is
2.6	School mee met de tijd	Wel leuk dat je school mee gaat met de tijd.
3.1	Hoefde niet schrijven	Je hoefde het niet te schrijven.
3.2	Heel onduidelijk	Het was heel onduidelijk.
3.3	Geen gemakkelijk overzicht (scrollen)	Je had geen gemakkelijk overzicht en moest veel scrollen.
3.4	Niet fijn	Ik vind het persoonlijk niet fijn om met een smartphone te werken.
3.5	Heel onduidelijk	Het is heel onduidelijk.
4.1	Niet fijn	Nou, ik vond het op je mobiel niet echt fijn,
4.2	Veel te klein	Omdat het veel te klein was.
4.3	Te klein	Dat het te klein is op je mobiel. Het zou wel goed zijn op bijvoorbeeld een iPad.
4.4	Goed	Goed.
4.5	Handig voor corrigeren	Het is handig, want als je het opschrijft dan staat het er en kun je het niet meer weghalen. Hierbij (smartphones) wel.
5.1	Gemakkelijk bij je te hebben	Het is gemakkelijk om het altijd bij je te hebben
5.2	Klein	Wel heel klein.
5.3	Heel klein	Het was heel klein
5.4	Niet overzichtelijk	niet overzichtelijk
5.5	Lastig (steeds scrollen)	Je moet steeds naar boven en weer naar onder scrollen. Dat is erg lastig.
5.6	Niet te lezen	Het zou erg handig zijn in een goede app. waar de vragen aangepast zijn aan de app. en niet grote lappen tekst, want dat kan je niet lezen op je mobiel.

Tabel 42 Reacties focusgroep m.b.t. 'smartphones'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)

Code/label

- Leuk op telefoon
- Te klein
- Onoverzichtelijk (scrollen)
- Niet fijn
- Heel onduidelijk
- Niet goed
- Mag groter
- Goed
- Relaxt kunnen zitten
- Irritante lay-out
- Leuk op telefoon
- School mee met de tijd
- Hoefde niet schrijven
- Heel onduidelijk
- Geen overzicht (scrollen)
- Niet fijn
- Veel te klein
- Te klein
- Goed
- Handig voor corrigeren
- Gemakkelijk bij je te hebben
- Klein
- Heel klein
- Niet overzichtelijk
- Lastig (steeds scrollen)
- Niet te lezen

Tabel 43 Reacties focusgroep m.b.t. 'smartphones'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)

De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt

Code/label

- Leuk op telefoon xx
- School mee met de tijd
- Te klein xxxxxxxx
- Onoverzichtelijk (scrollen) xxxxxxxx
- Goed xx
- Handig voor corrigeren
- Relaxt kunnen zitten
- Niet hoeven schrijven
- Niet fijn xxx
- Gemakkelijk bij je te hebben

Tabel 44 Reacties focusgroep m.b.t. 'smartphones'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)	
Gevoelens Niet fijn (xxx)	Ervaringen - Leuk op telefoon (xx) - School mee met de tijd (x) - Te klein (xxxxxxx) - Onoverzichtelijk (scrollen) xxxxxxx - Handig voor corrigeren (x) - Relaxt kunnen zitten (x) - Niet hoeven schrijven (x) - Gemakkelijk bij je te hebben (x) - Goed (xx)

Tabel 45 Reacties focusgroep m.b.t. 'uitkomst zelfvertrouwen hulpmiddelen'

Resultaat reacties focusgroep (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Goede conclusie	Het is een goede conclusie.
1.2	Fijnst	Dat vond ik ook het fijnst.
1.3	Lekker groot	Lekker groot.
1.4	Mag er op schrijven	Mag er op schrijven.
2.1	Apart	Apart, want ik vond Kurzweil het fijnst.
2.2	Vermoeden Kurzweil onbekend	Ik denk dat het komt doordat sommige kinderen niet gewend zijn om met Kurzweil te werken.
3.1	Werkt het beste	Ik vind het zelf dat dat het beste werkt.
3.2	Duidelijker	Het is duidelijker.
3.3	Makkelijker te lezen	makkelijker te lezen.
4.1	Minst fijn	Nou, dat vind ik juist het minst fijne. Ik heb liever op A-4.
5.1	Vertrouwd	Dat is vertrouwd. Dat heb je met nieuwe dingen. Als je er al eerder mee hebt gewerkt of vaker toetsen op je mobiel zal maken, dan zou dat waarschijnlijk hoger worden.

Tabel 46 Reacties focusgroep m.b.t. 'uitkomst zelfvertrouwen hulpmiddelen'

Resultaat eerste verwerking reacties focusgroep (overzicht labels)	
Code/label	
	• Goede conclusie • Fijnst • Lekker groot • Mag er op schrijven • Apart • Vermoeden Kurzweil onbekend • Werkt het beste • Duidelijker • Makkelijker te lezen • Minst fijn • Vertrouwd

Tabel 47 Reacties focusgroep m.b.t. 'uitkomst zelfvertrouwen hulpmiddelen'

Resultaat tweede verwerking reacties focusgroep (na samenvoegen synoniemen)

De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt

Code/label

- Goede conclusie
- Werkt het beste xx
- Lekker groot
- Mag er op schrijven
- Apart
- Makkelijker te lezen xx
- Minst fijn
- Vertrouwd xx

Tabel 48 Reacties focusgroep m.b.t. 'uitkomst zelfvertrouwen hulpmiddelen'

Eindresultaat verwerking reacties focusgroep (indeling thema's)

Bevinding uitkomst

- Goede conclusie (x)
- Apart (xx)
- Werkt het beste (xx)

Mogelijke verklaring

- Lekker groot (x)
- Mag er op schrijven (x)
- Gemakkelijk te lezen (xx)
- Vertrouwd (xx)

Tabel 49 Reacties docenten m.b.t. 'mening hulpmiddelen'

Resultaat reacties docenten (labelen fragmenten)		
Nummer	Label	Tekst
1.1	Kurzweil goed programma	Kurzweil is wel een goed programma.
1.2	Kurzweil niet praktisch voor docenten	Kurzweil is niet altijd praktisch voor de docent. Er gaan vaak dingen mis met het klaarzetten van de toets, of het goed opslaan etc.
1.3	A-3 prettiger	A-3 zou ik zelf prettiger vinden dan Kurtzweil.
1.4	Kurzweil handiger voor leerlingen (voorlezen)	Voor de leerlingen is Kurzweil handiger, omdat dit programma ook kan voorlezen.
1.5	Kurzweil goede oplossing voor ernstige dyslectici	Kurzweil: goede oplossing voor ernstig dyslectische leerlingen. Voor minder dyslectische leerlingen vind ik op de toets schrijven goed genoeg.
1.6	Smartphone geen ervaring mee.	Smartphone: geen ervaring mee.
1.7	Gemakkelijk afkijken bij smartphone	Smartphone: lijkt me niet heel handig, gezien ze daarmee ook gemakkelijk kunnen afkijken.
2.1	Gebruik geen speciale leermiddelen	Ik gebruik geen speciale leermiddelen.
2.2	Dyslectici mogen in werkboek schrijven	De leerlingen mogen in hun werkboek schrijven. Dit in tegenstelling tot de leerlingen, die niet dyslectisch zijn.
	Gebruik Kurzweil	Wel laat ik de leerlingen gebruik maken van Kurzweil.
	Extra tijd	Ze krijgen extra tijd.
2.3	A-3 formaat allicht duidelijker	Ik heb vroeger wel gebruik gemaakt van A3 formaat. Nu eigenlijk niet meer. De leerlingen gebruiken nu Kurzweil. Maar vind het op zich prima, als leerlingen A3 formaat willen gebruiken. Het zal allicht wat duidelijker worden.
2.4	Kurzweil helpt aantoonbaar	Zoals ik al eerder heb aangegeven, vind ik Kurzweil prima. En het is wel aangetoond, dat het helpt.
2.5	Goede faciliteiten op school	De faciliteiten zijn goed bij ons op school.
2.6	Socrative erg onoverzichtelijk	Dat weet ik niet. Het programma Socrative, dat nu gebruikt is, gaf wel een erg onoverzichtelijk score overzicht.
2.7	Smartphone geen meerwaarde	Ik weet ook niet of dit nu een aanvulling is. Ik zie nog niet de meerwaarde.

Tabel 50 Reacties docenten m.b.t. 'mening hulpmiddelen'

Resultaat eerste verwerking reacties docenten (overzicht labels)	
Code/label	
	• Kurzweil goed programma • Kurzweil niet praktische voor docenten • A-3 prettiger dan Kurzweil • Kurzweil handiger voor leerlingen (voorlezen) • Kurzweil goede oplossing voor ernstige dyslectici • Smartphone geen ervaring mee. • Gemakkelijk afkijken bij smartphone • Gebruik geen speciale leermiddelen • Dyslectici mogen in werkboek schrijven • Gebruik Kurzweil • Extra tijd • A-3 formaat allicht duidelijker • Kurzweil helpt aantoonbaar • Goede faciliteiten op school • Socrative erg onoverzichtelijk • Smartphone geen meerwaarde

Tabel 51 Reacties docenten m.b.t. 'mening hulpmiddelen'

Resultaat tweede verwerking reacties docenten (na samenvoegen synoniemen)	
De kruisjes geven aan hoe vaak het label voorkomt, als het meer dan een keer voorkomt	
Code/label	
	• Kurzweil goed voor leerlingen xxxxx • Kurzweil niet praktische voor docenten • A-3 prettiger dan Kurzweil • A-3 allicht duidelijker • Smartphone geen ervaring mee • Gemakkelijk afkijken bij smartphone • Gebruik geen speciale hulpmiddelen • Dyslectici mogen in werkboek schrijven • Extra tijd • Goede faciliteiten op school • Socrative erg onoverzichtelijk • Smartphone geen meerwaarde

Tabel 52 Reacties docenten m.b.t. 'mening hulpmiddelen'

Eindresultaat verwerking reacties docenten (indeling thema's)	
Ervaring hulpmiddelen • Kurzweil goed voor leerlingen (xxxxx) • Kurzweil niet praktische voor docenten (x) • A-3 prettiger dan Kurzweil (x) • A-3 allicht duidelijker (x) • Smartphone geen ervaring mee (x) • Gemakkelijk afkijken bij smartphone (x) • Gebruik geen speciale hulpmiddelen (x) • Goede faciliteiten op school (x) • Socrative erg onoverzichtelijk (x) • Smartphone geen meerwaarde (x)	Inzet hulpmiddelen • Kurzweil (xx) Privileges dyslectici • Dyslectici mogen in werkboek schrijven (x) • Extra tijd (x)

Bijlage 13 Beoordeling onderzoeksplan

E-mail bijlage